

DE KONING VAN KATHMANDU

Door Frans Busschots en Jef Mellemans

DE KONING VAN KATHMANDU

Door Frans Busschots en Jef Mellemans

Het verhaal speelt zich af in Nepal, in de omgeving van het Chitwan National Park, in de buurt van de rivieren de Reu en de Rapti, zijrivieren van de Narayani. Ongeveer 100 km verwijderd van Kathmandu.

Nepal is een koninkrijk met rijke tradities en een sterk groeiende bevolking. De noodzakelijke inkomsten van de vele toeristen hebben als neveneffect dat de bevolking geconfronteerd wordt met de westerse beschaving.

Decor:

Een vlakte met een rivier in de onmiddellijke nabijheid. Zetstukken en enkele rekwisieten volstaan. Vooral de sfeer van de Terai is belangrijk: muziek, dans... én de lemen huizen met visachtige figuren versierd. Men leeft er hoofdzakelijk van de landbouw en in stijgende mate van het toerisme; al blijft dit nog beperkt.

De kleding hoeft niet volgens de Nepalese traditie. Vele Nepalezen dragen in de week gewone westerse kleding, zeker de mannen. De vrouwen zijn meestal gekleed met een sari.

Personen:

3 vrouwen, 7 mannen, figuratie

Tara: vroegere dorpsgodin
Praja: mooie jonge vrouw, naïef.
Mani: mooie jonge vrouw, koel, berekend.
Bir: jonge man van 30 jaar.
Rudra: oude man, sjacheraar, niet te vertrouwen.
Thapa: dorpshoofd
Gyenu: regeringsbeamte
Ram: assistent van het dorpshoofd
David Humphry: westers reporter
Koning

figuratie

SCENE 1.

Een open plek, wat struiken, twee palen met oude gebedsvlaggetjes, twee boomtronken (zitbanken)...

(PRAJA en MANI sluipen behoedzaam tussen de struiken, zeggen stilletjes iets tegen elkaar, lachen. Ze verbergen zich.

BIR, met rugzak, wandelstok en transistor komt op. Hij is nog nat van door de rivier te waden. Hij kijkt aandachtig rond, lijkt tevreden en plant zijn wandelstok in de grond. Rugzak neer, drinkt, zet transistor aan: Nepalese muziek. Danst ondanks zijn vermoeidheid.

RUDRA behoedzaam op, ziet Bir, loopt naar transistor en zet die af. Bedreigt Bir met een geweer.)

Rudra Hallo!

Bir Hall...wat...

Rudra Ik zei hallo.

Bir Namaste!

Rudra Dit is een heilige plek!

Bir Dat zie ik. Met een geweer bij je. Mooie heilige plek! Op heilige plaatsen ben je gewoonlijk veilig.

Rudra In deze streek kom je iedereen tegen.

Bir Ja?

Rudra 's Avonds lijken het allemaal neushoorns en die kunnen zich wel eens onvriendelijk gedragen.

Bir Je jaagt dus op neushoorns?

Rudra (boos) Dat heb ik niet gezegd. (lacht) Jij bent hier vreemd.

Bir Als jij het zegt.

Rudra Vreemdelingen hoeven we hier niet en zeker niet op heilige plaatsen. Je zou hier kunnen sterven zonder dat iemand er weet van heeft.

Bir Je geweer zou het misschien wel kunnen verder vertellen. (zet radio aan, danst)

(Rudra richt geweer op Bir, maar laat na een tijdje de loop vallen tot op de radio, drukt zo op de knop en schakelt de radio uit.)

Bir Jij...

Rudra Jij bent hier vreemd en toch niet vreemd, klopt dat?

Bir Wat jij zegt, klopt altijd.

Rudra Je hebt toch een naam, of niet?

Bir Namen zijn niet belangrijk. En zeker niet met een geweer in de buurt.

Rudra Ik had je meteen kunnen doden, maar ik ben godvrezend.

Bir Wie ben je? Wat doe je hier?

Rudra Niemand vraagt mijn naam. Iedereen kent Rudra. Iedereen respecteert mij.

Bir En ik respecteer iedereen. Iedereen evenveel. Is er een dorp in de buurt?

Rudra Waar water is, zijn er ook mensen en dieren.

Bir En mannen met geweren!

Rudra (kijkt zwijgend naar Bir) Ik ken je. Je stem en je manier van bewegen. Een tijdje geleden... Ik hoop dat ik me vergis. Alhoewel... Je was ooit...

Bir (lacht) Neen, hier was ik nog nooit.

Rudra Het kan hier ● s nachts koud zijn én gevaarlijk!

Bir Ik neem het risico. Ik heb niets te verliezen. Niemand zal om mij treuren. Als er geen geweren in de buurt zijn, is het zelfs héél veilig.

Rudra Heilige plaatsen mogen niet ontheiligd worden. Ga naar de rivier. Ik geef je maar eenmaal goede raad, vreemdeling.

Bir Ik weet waarom het hier soms héél gevaarlijk is.

Rudra Ja?

Bir En ik weet ook waarom sommige mannen met een geweer rondlopen.

Rudra Ja?

Bir Ja.

Rudra Tijgers, man. Tijgers!

Bir Die kan je in deze streek op je vingers tellen. (lacht)

Rudra Eéntje is genoeg. En neushoorns!
(Bir lacht en installeert zich voor de nacht)

Rudra Jij moet hier weg!

Bir Waar gebedsvlaggetjes hangen, komen geen tijgers, zelfs geen neushoorns.

(Getoeter van een verre vrachtwagen, telkens 4 signalen met tussenpozen.

Rudra neemt vlug een kleine hoorn en beantwoordt de claxonsignalen.

Met twee korte claxonsignalen beantwoordt de vrachtwagen Rudra ● s signaal)

Bir Een neushoorn?

Rudra Jij moet hier weg! (vlug weg tussen de struiken)

(Bir neemt wat takken en maakt een hutje, zet de transistor aan. Legt hoofd op rugzak en slaapt in.)

SCENE 2.

Zelfde decor.

(Bir slaapt, de radio speelt héél zachtjes. Praja met mes in de hand sluipt naar Bir. Wanneer ze in zijn buurt is, opent hij de ogen, maar doet alsof hij niets gezien heeft. Wanneer zij wil steken met het mes, draait Bir zich plots om en met zijn mes in zijn hand vecht hij met Praja. Hij kan haar bedwingen en zij laat haar mes vallen. Wanneer Bir merkt dat het een vrouw is, laat hij haar vrij. Ook Mani komt van tussen de struiken.)

Bir Meisjes?

Mani (die haar mes half verborgen vasthoudt) Meisjes? Vrouwen! Dit is een heilige plaats. Ook voor mannen.

Bir Dat heeft mij al iemand gezegd.

Praja Ja, R...

Mani Praja!

Bir En met wie heb ik de eer?

(Mani plaatst zich behendig achter Bir en bedreigt hem met haar mes. Bir laat zijn mes vallen.)

Mani Wie ben jij en wat kom je hier doen?

Bir (lacht) Ik? Een zwerver!

Praja (klakt met de tong) Ik zou maar vlug antwoorden. Meisjes zijn misschien niet zo sterk als mannen, maar onze messen zijn minder breed, raken dus dieper. Waar kom je vandaan?

Bir Patna, Lucknow, ...(ziet dat de meisjes dat niet kennen) India. Biratnagar en heel de Tarai-vallei.

Mani Geloven we niet! Wat kom je hier doen?

Bir Wat ik overal gedaan heb. Eten en slapen. En... proberen te blijven leven. Ik hou niet van messen, dames! Zelfs niet van die smalle blinkende dingetjes die dames kunnen gebruiken.

Mani Vreemdelingen vertrouwen wij niet.

Bir Ik ook niet. Ik ben moe, ik wil slapen.

Praja Je hebt vele dorpen gezien.

Mani Ook aan andere rivieren?

Bir Ik wil slapen.

Praja Wij hebben eens een film gezien, in ons dorp. Een regeringsbeamte gaf uitleg over hoe men in andere dorpen leefde.

Mani Maar hij wist er zelf niet veel van.

Bir (Bir draait zich plotseling om, neemt het mes van Mani af. Het mes vliegt ver weg. Lacht.) Nu kunnen we praten... Zelfs over die film! Wat was er zo mooi aan die film? Ging het over jongens en meisjes?

Praja (lacht) Neen, het ging over de bouw van een dam, voor drinkwater... Zo een stuwdam verandert veel in een dorp.

Bir En geen jongens en meisjes? Spijtig. Daarover kon ik nu juist héél veel vertellen. Maar goed... Niet dus. Kan ik nu rustig slapen?

Mani Jij hebt vele dorpen gezien?

Bir En vele mooie jongens en meisjes...

Mani Ik ben bang van jongens. (giechelt) Je kunt er bijna niet mee praten.

Bir Met een mes in de hand praat je niet makkelijk, denk ik.

Mani Maar als je bang bent...

Bir Mensen die je niet kent, moet je vertrouwen, zonder mes. Had me wakker gemaakt met een zachte kus, ja, dat was wat anders geweest.

Praja Vertel wat over jezelf.

Bir Vertel me eerst wat jullie hier zo laat doen. Vrouwen...

Mani Heb jij iets tegen vrouwen?

Bir Helemaal niet.

Praja Wij zijn vrij.

Mani Niemand wacht op ons.

Bir (lachend) Op tijgerjacht met een mes. Hier wordt wat afgejaagd. (pauze, de vrouwen gaan in wachtende houding zitten) Goed, ik vertel. Ik kom van een

dorp...

Mani Welk dorp?

Bir Een dorp. Waar niemand van mij iets moest hebben. Al wat ik zei, was verkeerd. Het was alsof ik een andere taal sprak. Zelfs zij die mij leerden lopen, keken onbegrijpend naar mij. Wie was ik? Wat kwam ik daar doen? Mijn eigen vader en moeder begrepen mij niet meer. Ik zat vol ideeën. 🏠 Waaron veranderen? ✂ vroegen ze mij. 🏠 De rivier verandert toch ook niet? Alle water stroomt toch naar de Ganges? ✂ En op een avond besliste ik om het dorp te verlaten.

Mani Waaron?

Bir Mijn ideeën...

Mani Wij hebben ook ideeën.

Praja Wij hebben geen man nodig om gelukkig te zijn. Wij werken niet graag.

Mani Het liefst van al zitten wij maar gewoon te dromen, ergens alleen.

Bir Met een mes in de hand.

Praja Wij volgen Rudra al een tijdje.

Mani Praja!

Bir Oh, dan hebben jullie daarnet...

Mani Er wordt veel over hem geroddeld, maar niemand durft iets zeggen. Hij is een achtenswaardige man en is goede maatjes met de politie.

Bir Rudra interesseert me niet. Het enige wat ik wil is slapen.

Mani Wij ook!

Bir Hier niet. Dit is een heilige plaats. Een man mag overal slapen. Alleen. Maar vrouwen én een man? Dat mag niet.

Praja Kom, Mani, wij vinden wel iets.

Bir Mani en jij, Praja. Nu weet ik tenminste van wie ik afscheid neem.

Praja En jij?

Bir Bir. Slaap wel, dames.

Praja Tot ziens, misschien!

(Bir kijkt de twee jonge vrouwen na, installeert zich voor de nacht en slaapt in.

Praja komt zachtjes opnieuw op, legt zich neer in de buurt van Bir en schuift beetje bij beetje op in de richting van Bir.

Mani komt zachtjes opnieuw op, legt zich neer in de buurt van Bir en schuift ook beetje bij beetje op richting Bir.)

Bir (wanneer de twee vrouwen in zijn buurt gekomen zijn, wordt hij plots wakker en is boos) Dit is een nachtmerrie! Ik heb nog nooit met een vrouw geslapen en nu ineens twee! Dat is te veel!

Mani Het dorp is te ver.

Bir Dat had je kunnen weten! Het is zeker niet de eerste keer dat je hier voorbij komt.

Praja Wij volgden Rudra.

Bir Dat weet ik al!

Mani En nu zijn we bang.

Praja Ik heb een idee.

Bir Laat eens horen!

Praja Mani en ik, wij zullen om de beurt bij je waken. En om de beurt bij je slapen. Het is zo morgen!

Bir Neen, neen!

Mani We zullen een takje tussen ons plaatsen.

Bir Een takje? Twee takjes! Een bos!

(Praja zet zich op een grote steen en kijkt aandachtig rond.

Mani plaatst links en rechts van Bir twee takjes en legt zich neer.)

SCENE 3.

Zelfde decor.

(Mani en Praja slapen beiden op het lichaam van Bir. Het is donker, traag komt de zon op. Voor Nepalezen heeft de zonsopgang iets magisch. Bir bevrijdt zich van de twee slapende vrouwen. Het wordt licht. Bir maakt de slapende vrouwen wakker. Samen kijken ze naar het laatste gedeelte van de zonsopgang. Rudra op.)

Rudra Wat doen jullie hier? (tot Bir) Ik had je bevolen hier weg te gaan.

Bir Mijn geloof is sterker dan mijn angst voor jouw geweer.

Rudra (tot Mani en Praja) Weg! Twee vrouwen met een vreemdeling, de hele nacht en dat op een heilige plaats!

Bir Ik heb je de hele nacht niet meer gehoord. Ik hoopte dat je zo nu en dan een beetje muziek zou maken.

Rudra Vooruit, naar het dorp.

Bir Ze hebben me wat verteld over de streek en de...

Rudra Niks weten zij. Niks! Ze zijn nog dommer dan de andere vrouwen. Weg!

(Mani en Praja groeten Bir en spoeden zich naar het dorp, af)

Rudra (gaat zitten) Vrouwen! Praten en met de tong klakken dat is alles wat ze kunnen.

Bir Oh, ik dacht dat je daarnet iets anders bedoelde.

Rudra Vrouwen moeten werken en bidden, meer niet!

Bir Van waar ik kom, kunnen bijna alle vrouwen lezen en schrijven.

Rudra Wat wisten ze zo allemaal te vertellen?

Bir (lacht) Vrouwenpraat.

Rudra En over mij?

Bir Over jou? Kennen ze jou dan?

Rudra (aarzelt) Iedereen kent iedereen.

Bir Of toch bijna.

Rudra Wat bedoel je?

Bir Ieder dorp heeft zo zijn eigenaardigheden. Gewoonten en gebruiken. En dorpsgekken.

Rudra Denk je hier lang te blijven?

Bir Daar heb ik nog niet over nagedacht. Ik kijk naar de zonsopgang, loop wat rond, zoek wat eten en kijk naar de zonsondergang. Het leven is eenvoudig voor mij. Geen verwachtingen. Geen plannen. Niets. Ik zie wel.

Rudra Ik zou je een baantje kunnen aanbieden. Jij lijkt me een geschikte kerel.

Bir Wat voor baantje?

Rudra Later.

Bir Ik weet nog niet of ik hier wel wil blijven.

Rudra Ik heb vroeger iemand gekend die veel op je leek.

Bir Ja?

Rudra Die man woonde in een dorpje niet ver van Kathmandu. Een uitstekende student. Hij was verloofd. En plots was hij weg. Er was ook iemand vermoord. Zegt het je niets?

Bir Nee, niet veel.

Rudra Neen?

Bir Neen!

Rudra Jammer. Dan zal dat allemaal gelogen zijn. Of niet soms?

Bir Goed, ik ben een moordenaar, maar toevallig weet ik het zelf niet...

Rudra Een moordenaar? De moordenaar? Misschien wel.

Bir Laat het ons rustig houden. Ik heb me niets te verwijten. Maar over jou heb ik héél wat horen roddelen. Veel gelogen, beslist. Maar...

Rudra Wat bedoel je?

Bir Ik zwerf al een tijdje hier in de streek. En ik heb veel leugens gehoord. Maar die vrachtwagen en dat trompetje...

Rudra Geluiden uit de vlakke.
Bir Men vraagt zich af wat jij 's avonds doet.

Rudra Dat zijn mijn zaken. Ik ben een eerlijke handelaar.

Bir En ik een eerlijke vreemdeling, die zich van andermans zaken niks aantrekt.

Rudra Ik mag je, vreemdeling. Jij bent oprecht. Zoek je hier nog lang te blijven?

Bir Dat heeft met de zonsopgang te maken.

Rudra Goed... Ik praat straks met het dorpshoofd, een goede vriend van mij. Geniet hier maar van de prachtige natuur. En een vrouw? Een mooie en trouwe, daar zorg ik voor. En werk? Mijn aanbod blijft. Ik zal je bij het dorpshoofd aanbevelen als een eerlijk man. Namaste.

SCENE 4.

Een klein dorpsplein, de hut van het dorpshoofd, een weggetje...

(Voor zijn hut praat het DORPSHOOFD, THAPA, met meneer GYENU, de REGERINGS-AMBTENAAR. Veel buigingen en geforceerde vriendelijkheid. De HELPERS van de regeringsambtenaar bergen landkaarten en landmetersmateriaal op.)

Helper Meneer Gyenu, we wachten beneden! Bij de auto's!

(Gyenu wuift met de hand en praat verder met het dorpshoofd. Op de voorgrond wordt door enkele DORPSBEWONERS een baldakijn opgesteld. Praja en Mani zijn druk bezig en worden van nabij gadeslagen door een westerse REPORTER, David Humphry.)

Mani Wij malen het graan met de janti, een handmolen.

Praja Ik houd de molen in beweging.

Mani En ik leg er de graankorrels op.

Praja Zo gaat dat. (gegiechel)

Reporter Ik dacht dat jullie vooral rijst aten.

Praja Ook! (gegiechel)

Mani Graan is rijst. Het gedorste graan wordt uit de wan in de wind gegooid. Kijk zo. (Ze staat op en maakt met de grote platte mand een opwaartse beweging.) De wind blaast het kaf en de resten van het stro weg en de zwaardere graankorrels vallen op de grond. Praja, de molen!

(Ze hernemen hun werkzaamheden. Ze halen hun beste glimlach boven als de reporter hen wil fotograferen.)

Mani Wat komt meneer Gyenu van de regering doen? (De reporter geeft geen antwoord en maakt een paar foto's.) Ik vertrouw die man niet.

Praja Hij meet en schrijft. Dat is nooit goed.

Mani Ze kijken door verrekijkers...

ReporterTheodolieten.

Mani ... en zetten overal gekleurde paaltjes.

Praja En de laatste tijd komen hier veel vreemden.

Mani Praja!
Praja Dat is niet goed.

ReporterDank u.

Praja Ik bedoel...

Mani Praja! (opnieuw lief tot de reporter:) Het baldakijn staat er al. Voor het avondgebed, meneer...

ReporterHumphry. David Humphry.

Mani (lachend tot Praja) Humphry, Praja.

Praja (tot Mani) David Humphry, Mani. (gegiechel)

Gyenu (is tot bij de reporter gekomen) Sir Humphry, ik zie dat u al kennis hebt gemaakt met onze meisjes. (plagend) Let op, zij zijn niet te onderschatten. (neemt hem terzijde) Ik mag dus hopen dat het National Geographic Instituut een positieve reportage krijgt van u.

ReporterIk doe mijn best.

Gyenu Weet ik. Alleen op die manier krijgen wij internationale belangstelling en dus ook financiële steun voor ons project. (Verwijdert zich, keert terug.) U weet toch dat u hier blijft.

ReporterNatuurlijk.

Gyenu Een Hilton-hotel kan ik u hier helaas niet aanbieden. Maar één van de meisjes zal wel voor een geschikt plekje voor de nacht zorgen. (gegiechel bij de meisjes) Dat compenseert. Thapa!

Thapa Ja, meneer Gyenu?

Gyenu Ik wil het nog één keer duidelijk zeggen. Jij als dorpsvoofd en ik als, laten we zeggen, 'tussenpersoon' voor de regering, wij hebben dezelfde belangen. Dus handel ernaar. En zorg goed voor onze vriend Humphry. Tot ziens. (af)

Thapa (sist) Over mijn lijk!

ReporterExcuseer? Betekent dat, dat ik...

Thapa Dat betekent wat ik wil dat het betekent, sir. Houd u dus bezig met de zaken waarvoor de regering u betaalt en houd uw neus uit de mijne.

ReporterWelkom in Nepal.

Thapa Praja, jij zorgt voor de spullen van "onze vriend Humphry". (Praja staat op.) Straks! Ik zeg wel wanneer.

Praja Ja, meneer Thapa.

Thapa Ram! Ram!

(RAM, de ASSISTENT van het dorps hoofd, op.)

Ram Zijn ze weg?

Thapa Niet allemaal. Maar dat regelen wij nog wel.

Reporter Als ik me bedreigd moet voelen, dan had ik toch graag ...

Thapa U voelt zich zoals u wil. U bent welkom, maar ik bepaal de regels.

Reporter O.K.

Thapa Praja! Je moest al weg zijn.

(Praja staat op en neemt een koffer van de reporter. Humphry wil ook een koffer nemen.)

Thapa Nee, sir Humphry. Dat is werk voor vrouwen. Mani! (Mani neemt onmiddellijk de andere koffer en af.) U moet dringend de gewoontes van ons volk leren kennen, sir Humphry. U kan er alleen maar wel bij varen. (Gaat bij Ram staan.) Misschien zijn ook wij een foto waard voor uw tijdschrift.

Ram (Terwijl de reporter een foto maakt.) Wat wist meneer Gyenu allemaal te zeggen?

Thapa Niet veel.

Ram Nee?

Thapa Toch niks nieuws. (tot de reporter:) Ja, het is goed nu. (Verwijdert zich met Ram.) De toegangswegen naar ons dorp worden verhard, verbeterd. Hij spreekt van urbanisatie.

Ram (tot de reporter) Ik heb gehoord over een project. Weet u daarover iets meer?

Reporter Meneer Thapa is volledig op de hoogte.

Ram Dat vroeg ik niet.

Thapa Als u de omgeving eens moest verkennen, meneer Humphry? Als de nacht ons

dorp toedekt, is hier geen straatverlichting om de weg terug te vinden. Stel u voor dat u verdwaalt. Waar komt een Engelse reporter dan terecht?

Reporter Is de nacht gevaarlijk, meneer Thapa?

Thapa De nacht vertelt nooit iets aan de dag, sir Humphry. Nergens. Ook hier niet. Ik groet u.

(De reporter groet de beide mannen. Ze beantwoorden zijn groet. Reporter af.)

Thapa Twee is te veel!

Ram Is er misschien nog een reporter?

Thapa Ik bedoel die andere vreemdeling. Die Bir, of hoe heet die indringer?

Ram Oh, die.

Thapa Ik heb er met Rudra over gesproken. Hij vertrouwt hem niet. Iemand die zo ver van zijn eigen dorp zwerft, heeft wat te verbergen.

Ram Moet ik dan zijn tas doorzoeken?

Thapa (zucht) Jij doorzoekt niks, Ram.

Ram Wat moet ik dan doen?

Thapa Je verstand gebruiken. Maar aangezien je er niet te veel hebt; laat ook dat maar aan mij over. Ik zoek iets waardoor hij zich nuttig kan maken, dienstbaar. Iets waardoor hij bewijst wat hij waard is. Wat hij kan. Wat hij wil. Zodat wij...

Ram De pomp!

Thapa Wat?

Ram De waterpomp. De pomp is stuk. Laat ze hem maken. Ik ga er morgen...

Thapa Nee! Een kalf heeft nog wat tijd om koe te worden. Maar als het te lang duurt, wordt het waarschijnlijk een os.

Ram Wat zeg je?

Thapa Hoe kan nu iemand van ons naar hem toe gaan? Denk na, Ram.

Ram Sir Humphry?

Thapa Twee is te veel, heb ik gezegd en jij zou ze dan nog samen zetten!

Ram Eén van de twee gazeli? Praja? Mani? Ze zijn al eens bij hem geweest.

Thapa En wat weten we intussen? Hij danst! Hij kijkt naar de zonsopgang!
 Ram En hij draagt een kukri!

Thapa Zoals alle mannen.

Ram Ja, maar hij heeft Praja ermee bedreigd.

Thapa Een meisje, Ram! Een onnozele geit! Nee, we weten te weinig. (Mani op.) Mani, wat kom je hier doen?

Mani Het graan, meneer Thapa.

Thapa Je laat het graan nooit alleen, Mani, tenzij met de zon. Waar is Praja?

Mani Bij sir Humphry, meneer Thapa.

Thapa Misschien bedreigt hij haar wel met zijn kukri, hé Ram? (lacht)

Mani Breng ik het graan naar Tara, meneer Thapa.

Thapa Goed. Zeer goed. Dank je wel, Mani! (Mani, verrast door zijn vriendelijkheid, af met het graan.) Tara! Ik heb het, Ram. Tara! We sturen Tara naar Bir.

Ram Dat kunnen we niet doen.

Thapa Tara is mooi. Hij zal al haar vragen beantwoorden.

Ram Dat kunnen we niet doen.

Thapa Tara houdt niet van mannen, Ram. Ze kàn niet van mannen houden.

Ram Ik vind het niet goed.

Thapa Ze zal het doen omdat ik het vraag. Omdat ook zij wat te verbergen heeft.

Ram Is twee dan niet te veel, meneer Thapa?

Thapa Zij doet het. En laat het denken aan mij, Ram.

(Ram af. Thapa heeft een luide lachbui zodat een aantal dorpingen komen toegelopen.)

Thapa (Luid.) Wanneer begint dat avondgebed?

SCENE 5.

De open plek.

(De jonge TARA komt bij de bescheiden hut van Bir. Ze draagt de sari en in het haar een rododendron, de nationale bloem van Nepal. Haar oogranden zijn gezwart met het roet van brandende mosterdolie. Bir is nergens te bespeuren. Ze verkent voorzichtig de omgeving en zet zich dan in lotus-houding voor een hindoe-gebed. Ze neuriet een trage klaagtoon. Bir komt van tussen de struiken, met onbloot bovenlijf dat hij ijverig droog wrijft. Hij is gaan zwemmen in de rivier. Hij schrikt als hij Tara zo ziet zitten en observeert haar zonder haar te storen. Als hij na een tijdje zijn grauwe hemd heeft aangetrokken, kucht hij zodat het nu haar beurt is om te schrikken.)

Tara Oh!

Bir Had je mij niet horen komen, Tara?

Tara Nee.

Bir Je zingt mooi. (Ze geeft hem een veelkleurig kralensnoer.) Voor mij? (Ze knikt.) Waarom? (Ze glimlacht.) Omdat ik die waterpomp hersteld heb? (Ze knikt.) Nee, als ik mensen help, wil ik daarvoor niet worden betaald. (Ze dringt aan.) Goed, ik neem het aan omdat jij het mij geeft. Maar waarom ben je weer alleen gekomen? Als ik Thapa zie, zal ik het hem eens zeggen. Gazeli moeten niet te veel alleen op stap gaan.

Tara Ik ken de weg.

Bir Jaja, maar anderen kennen die ook.

Tara Ik ben het gewoon alleen te zijn.

Bir Ik ben al blij dat je niet wegrent, zoals vorige keer. Toen gaf je me een briefje. 'Van Thapa', zei je en je was weg. En toen ik vroeg hoe je heette, riep je 'Tara!' en je was al verdwenen tussen de struiken. Ik had niet eens de kans om mijn eigen naam te zeggen.

Tara Bir. Jij heet Bir. Bahadur, de dappere.

Bir Juist. Maar de naam dekt niet altijd de lading. Wil je iets drinken? (Hij wacht haar antwoord niet af maar schenkt reeds iets in. Ze gaat zitten. Hij biedt haar het drankje aan.)

Tara Er zit maar één knoop aan je hemd.

Bir En wie gaat daaraan iets doen? Tara misschien? (Ze wendt het hoofd af.) Gezondheid! (Ze drinken.) Ik dacht dat Tara de naam was van een godin. (Tara schrikt en staat op. Ze wil weg.) Blijf hier! (Bir houdt haar tegen.) Ik zal je geen

kwaad doen. Nooit. Ik wil je alleen vertellen over een prachtig beeld dat ik gezien heb in Swayambhunath. Mag ik?

Tara Ja. (Ze glimlacht en gaat opnieuw zitten.)

Bir Dank je. Ik was twaalf. De enige keer dat ik met mijn ouders in Swayambhunath ben geweest. Het was een beeld van de godin Tara. Nee, nee, blijf zitten. Het verguld koper glansde in de zon. De ogen waren gesloten. De mond glimlachte en het hoofd was lichtjes naar links gebogen. De rechterarm hing langs het lichaam, de handpalm naar voor. Zo. De rechter knie was licht gebogen en de linkerhand was... zo... (maakt het gebaar) Nee, dat is moeilijk om uit te leggen. Kom eens. (Hij helpt haar tegen haar zin op te staan.)

Tara Nee, Bir, niet doen.

Bir Jawel, kom. (Ze laat hem doen.) Ga eens zo staan. Rechterhand. Linkerhand zo. De knie. Goed. En het hoofdje schuin. Ogen gesloten. En glimlachen. Prachtig! Prachtig, Tara. Alleen de kroon ontbreekt nog. (Hij zoekt naar iets dat een kroon zou kunnen voorstellen.)

Tara En de gouden kralen en de lage heupgordel op haar naakte lichaam.

Bir Hoe weet jij...?

Tara Ik ga weg.

Bir Nee. Hoe weet jij? Vertel!

Tara Dat is een te lang verhaal met te weinig vrolijke momenten.

Bir Vertel, Tara, alsjeblieft.

Tara Nee.

Bir Bang dat ik het zal uitbazunen? (Roept luid.) Ik ken het verhaal van Tara! (Ze legt haar hand op zijn mond en lacht.) Vertel.

Tara (Tara gaat zitten. Een lange stilte.) Tot ik de eerste keer bloedde, ben ik Kumari geweest, dorpsgodin.

Bir (geschrokken) Dat is niet waar.

Tara Meer dan tien jaar heb ik als kind in een gouden kooi geleefd. Ik zag alleen de zon als er toeristen waren. Die gaven geld. En dan mocht ik voor enkele ogenblikken op het balkon verschijnen. En glimlachen. En dan weer verdwijnen voor dagen donkerte en eenzaamheid. En jij vraagt mij nu te glimlachen als...

Bir Het spijt me. (Hij omarmt haar.)
Tara Ik ben gevlucht naar dit dorp. Thapa weet waarom. Hij weet waarom ik geen liefde kan geven.

Bir Het spijt me.

Tara Ik leef nu in een groene kooi.

Bir Het spijt me, Tara.

Tara (Maakt zich uit zijn omarming los.) Laat maar. Er is veel in mij dat steen is geworden. Maar wat deed jij in Swayambhunath?

Bir (telkens ontwijkend) Wandelen.

Tara En wat doe je in dit dorp?

Bir Luisteren naar droeve verhalen van mooie gazeli.

Tara Wie ben jij, Bir?

Bir De dappere, die zijn eigen verhaal aan niemand vertelt.

Tara Ook niet aan mij?

Bir Ook niet aan Tara.

Tara Dat is niet eerlijk. Ik heb je alles verteld.

Bir Alles?

Tara Er is niets méér.

Bir Ik heb je er niet om gevraagd.

Tara Wel waar.

Bir Niet waar.

Tara Wel waar!

Bir Niet waar! (na een pauze) Wel waar.

Tara Wat heb je te verbergen?

Bir Wat moet verborgen blijven.

Tara Ook voor mij?

Bir Ook voor jou. Voorlopig. (Ze glimlacht.)

Tara Mag ik nog terugkomen?

Bir Graag. Misschien vertel ik dan toch...

Tara Wie ben jij, Bir?

Bir Wie wil jij dat ik ben?

Tara (spelend) Een toerist?

Bir Goed, een toerist.

Tara Rijk?

Bir Schatrijk!

Tara Als je me smeekt, verschijn ik op het balkon. (draait zich om) Ik ben de Kumari.

Bir En ik de toerist. (knielt)

Tara Rijke toerist!

Bir Rijke toerist.

Tara (terwijl ze de houding van de godin Tara aanneemt) Rechterarm. Linkerarm.

Bir (in smeekhouding) Kom op het balkon! Lieve Tara, op het balkon. (Hij gooit ingebeelde geldstukken naar boven.)

Tara De gebogen knie. Het hoofd. (Maakt haar middel bloot.) De lage heupgordel.

Bir Ik heb niks meer. Je krijgt zelfs mijn hemd! Voor dat knoopje!

(Tara draait zich met die beate glimlach om. De herinnering aan de realiteit is echter zo sterk dat ze in tranen uitbarst. Bir neemt haar snel in zijn armen.)

Bir Tara, niet doen. Tara, niet doen.

SCENE 6.

De open plek.

(De assistent, Ram, betreedt, samen met de reporter, de open plek op het moment dat Bir Tara in zijn armen houdt.)

Ram Tara!

(Tara schrikt en laat Bir los. Deze stelt zich op tussen haar en Ram.)

Bir Het is hier drukker dan op het dorpsplein.

Ram Tara, dat was niet je opdracht. Als Thapa dit hoort...

Bir Als jij hem niks zegt, zal Thapa niks horen.

Ram Zij moet hier niet zijn. Niet zo lang.

Bir Als dit een heilige plaats is, zoals zovelen beweren, dan is zij hier op haar plaats.

Tara Bir!

Ram Haar plaats is in het dorp. Vertrek, Tara.

Bir (dreigend) Ik wil niet dat je haar zo beveelt.

Tara Laat maar, Bir. (Tara af.)

Ram Als assistent van het dorpshef heb ik mijn rechten. En ik lees geen boeken over heilige plaatsen en zo. Thapa nodigt je uit voor de Divali, de derde dag van het Tihar-feest. Het feest met de lampjes.

Bir Dat weet ik, jongen. Ik kom niet uit een ander werelddeel.

Ram (wijzend naar de reporter) Maar hij wel. Dan steken we 's avonds ontelbare olielampjes aan ter ere van de godin Lakshmi. (opnieuw tot Bir) Je moet komen...

Bir Ik dacht dat het een uitnodiging was.

Ram Thapa zal je de tika op het voorhoofd geven.

Bir (tot reporter) Het rode teken. Verliezen wij niet te veel tijd met al dat uiterlijk vertoon? Wat denk je, jij als Europeaan?

ReporterIk maak foto's.

Bir Maar geeft geen antwoorden.

ReporterIk stel ook geen vragen.

Ram Sir Humphry trekt nog even de bergen in. Voor foto's. (De reporter salueert en verdwijnt. Ram kijkt hem lang na.) Wat denk je? (Bir kijkt niet begrijpend.) Van hem.

Bir Hij zwijgt veel. Dus denkt hij veel. Dus heeft hij verstand.

Ram Hij kent alleen de taal van het geld.

Bir Heeft hij je wat gevraagd?

Ram Nee, maar hij komt uit het Westen. Kijk naar de sjerpa's bij het bergbeklimmen. Uitbuiting noem ik dat. Een westerling die zich bemoeit met onze zaken...

Bir Heb je hem dat gezegd?

Ram Ik kan hem misschien nog gebruiken.

Bir Oh. En mij ook?

Ram In de hutten wordt veel gefluisterd. Over Thapa. Hij praat te veel met mensen uit de hoofdstad. De dorpelingen vrezen dat hij ons dorpje verkoopt.

Bir Maar aan Ram vertelt hij niets.

Ram Ik ben al jaren lang de tweede in dit dorp.

Bir En daar moet nu een einde aan komen?

Ram De mensen geloven in mij. Thapa denkt dat ik dom ben. Laat hem dat maar denken. We zien wel. Ik wil vernieuwing. Jij ook.

Bir Wie zegt dat?

Ram Jij ook! En daar reken ik op. Ook een beetje op die sir Humphry. Thapa wil niet dat hij met je praat. Twee is te veel, zegt hij dan.

Bir Maar jij wel?

Ram Ja. Ik kan voor extra voedsel zorgen. En bescherming.

Bir Jij ook al?

Ram Een ongeval is zo gebeurd. In deze streek kan dat jaren lang verborgen blijven.

Bir Wat wil je daarmee zeggen?

Ram Ik vraag alleen dat je met sir Humphry praat. En dat je voor mij kiest. Voor de vernieuwing. (Grijpt Bir vast.) Mijn mannen dragen ook hun sirka.

Bir Mannen met verstand gebruiken geen geweld, Ram.

Ram Eén steek en het varken bloedt dood.

Bir Bedankt voor het compliment.

Ram Maar Bir is mijn vriend. (Laat Bir los.) Op mij kan hij rekenen. (Vertrekt.)

Bir Waarom wacht je niet op sir Humphry?

Ram Ik wil niet dat men ons te veel samen ziet. Jij praat met hem.

Bir En als hem iets overkomt?

Ram Eén zorg minder. (Af.)

Bir (Roept hem na.) Zeg aan Thapa dat ik naar de Divali kom!

(Bir danst in de ondergaande zon.

Tara slaat hem in de achtergrond ongemerkt gade. Ze schrikt als ze door de reporter zacht bij de arm wordt genomen. Als Bir opkijkt, merkt hij hoe de reporter gebaart dat hij moet stil zijn.)

ReporterWees gerust, ik breng haar veilig naar het dorp. En, oh ja, ik ben ook voor de vernieuwing.

(De reporter vertrekt met Tara.
Bir blijft alleen achter.)

SCENE 7.

In het dorp.

(Bir in gesprek met Praja, Mani, Thapa, Ram en Rudra.)

Thapa Waarom deze plaats? Ik weet het niet meer.

Ram Je weet het niet meer? Kom, Thapa!

Thapa (lacht) Och!

Ram De plaats van een dorp is héél belangrijk.

Thapa Juist, Ram. Juist. Maar blijft niet.

Ram Wat belangrijk was, blijft dat voor altijd. Alleen héél kleine details veranderen.

Thapa Dàt was één van de redenen waarom ik weg wilde uit de grote stad. De natuur leek me te ver weg. De frisse ochtendlucht. Het zachte avondrood. Ik zat gevangen tussen stenen en tradities

Rudra (lacht) Gevangen? Tussen stenen en tradities? (lacht)

Thapa Ja!

Rudra Wat bedoel je daarmee?

Ram Wij zijn een volk van tradities! Een gelukkig volk! Kijk maar eens rond! Tradities weg? Geluk weg!

Thapa Ik voel wel iets voor de ideeën van Bir!

Ram Ik heb niets tegen Bir. Noch tegen zijn ideeën. Begrijp me niet verkeerd, Bir. Je bedoelt het goed, maar wij moeten trouw blijven aan onze voorvaders. Ik, jij, iedereen... iedereen is slechts een klein stukje zichzelf. De rest is tradities en leven van onze voorvaders.

Thapa Onze voorvaders kunnen niets hebben tegen de vooruitgang. Waterbevoeding van onze akkers is niet nieuw, maar Bir heeft daar praktische toepassingen voor gemaakt. Ook voor de rijst.

Rudra Wie bracht hier de eerste rijst? Ik! Wie bewerkte de eerste akker? Ik! En omdat het niet anders kon, moest ik die rijst ook nog verkopen. Moeten!

Thapa (lacht) O! Dat weten zelfs mijn kleinkinderen!

Rudra Dat is goed.
Thapa Ze hebben er zelfs een liedje over gemaakt. De yeti-rijst kwam, de neushoorn verdween. De yeti-rijst.

(Praja én Mani lachen)

Rudra Is dat een beschuldiging?

Thapa Gewoon even lachen. Rudra, jij bent een zegen voor het dorp!

Rudra Is het mijn schuld dat de rijst plots minder waard is? Ik koop toch alle rijst en betaal iedereen evenveel!

Bir We moeten sterker staan tegenover de groothandelaren, aan wie jij verkoopt. Die mensen zien alleen maar cijfers. Rijst interesseert hun niet. Winstmaken!

Thapa En wat doe je daaraan?

Bir Een coöperatieve.

Rudra Een wat? Wie kan hier lezen en schrijven?

Thapa Misschien meer mensen dan je denkt. En de volgende stap is een school. We moeten vooruit, we kunnen niet meer terug.

Ram Een school! Dat is iets voor de stad!

Bir Er komt zelfs een tijd waarin de linkerhand niet meer onrein zal zijn.

Ram Nu ga je wat ver! Véeel te ver. De linkerhand blijft onrein.

Rudra Een school? En wie gaat er dan de rijst verzorgen? Weet je wat de plaag is? De toeristen!

Ram Juist! En de bergbeklimmers. Zij hebben de vreemdelingen naar hier gebracht.

Mani Toeristen brengen nieuw leven in de dorpen.

Rudra Zwijg jij van nieuw leven!

Praja En dollars!

Rudra Wat ken jij van dollars?

Praja Veel!

Rudra Zwijg, Praja!

Praja Voor zo één groentje krijg ik handenvol vuile briefjes.
 Ram Willen de mensen dat?

Thapa Ik ben het dorps hoofd. Ik weet wat mijn mensen willen.

Ram En dat is geld?

Thapa Ook!

Bir We moeten machines kopen. Samen. Eén machine kan twintig vrouwen vervangen. Zij kunnen nuttiger werk doen.

Rudra Vrouwen moeten van de morgen tot de avond werken, zonder ophouden. Dan zijn ze gelukkig.

(Mani én Praja lachen: zij doen haast nooit iets!)

Ram Vrouwen die niet werken vervelen zich, willen mooie kleding en denken alleen aan mannen.

Bir Ze zouden ook kunnen studeren. Engels bijvoorbeeld.

Thapa Engels?

Ram Voor die toeristen! Dus toch voor het geld!

Bir Nee! De vraag is; wat willen we, hier in dit dorp?

Ram Dat alles zijn gang gaat. Zoals vroeger.

Bir En als de waterpomp defect is, terug met de kruik water halen naar de rivier!

Thapa Wij willen vooruitgang, maar rustig zonder de ouderen voor het hoofd te stoten. Alleen een verandering die men haast niet voelt.

Mani Hier zal het je niet lukken, Bir. Hier is traditie troef.

Ram Jij droomt terwijl de zon schijnt.

Thapa We moeten maar eens ernstig praten over die coöperatie. Ik zal de dorpsouderen raadplegen. Misschien krijgen we zo toch een betere prijs voor onze rijst. Zonder tussenpersonen.

Rudra Jaren heb ik mijn best gedaan. Meer dan mijn best. En nu... nu ben ik een dief!
 (boos af)

Thapa Zo ken ik Rudra niet.

Bir Hij komt wel terug. Hij wil geld verdienen.

Ram Rudra heeft gelijk. Ja, hij onderhandelde met de chauffeurs. Maar hij zorgde er toch voor dat alle rijst verkocht werd. Ook de mindergoede kwaliteit.

Bir Het dorpshoofd heeft hier zijn verantwoordelijkheid. Thapa is een gewaardeerd leider. Hij weet dat je zo maar niet van de ene op de andere dag alles kunt veranderen. Rudra kan de volgende oogst nog gewoon behandelen zoals hij dat al jaren doet.

Ram Als hij nog wil!

Bir Ondertussen praten we met de boeren en bestuderen we de mogelijkheid om een beter bevoeiingssysteem te bouwen. Iedereen kan erbij helpen. Iedere dag een beetje. We kunnen ook met de regering praten. Als men ons het geld voor een oogstmachine kan voorschieten dan kunnen we weer verder. Wie niet aan de oogst moet helpen, kan stenen maken voor het schoolgebouw. Tara, de vroegere Kumari, kan de kleinsten lesgeven. We bouwen samen aan ons dorp.

Ram Ons dorp?

Mani Yes sir! No, sir! Yes sir!

Thara Rustig!

Praja Yes, sir!

Thara Alle water vloeit naar de Ganges en dan naar de zee. Maar ook alle water uit de elektropomp vloeit nadien naar de Ganges. Je plan lijkt me niet zo slecht, Bir. Maar we zullen moeten vechten. We moeten de boeren overtuigen.

Praja (én Mani dansen rond Bir en het dorpshoofd) Yes, sir! No, sir! Yes, sir! No, sir!
(Fade-out.)

SCENE 8.

In het dorp.

(Tara komt bij Rudra. Stilte.)

Rudra Ga zitten, Tara.

Tara Waarom heb je me laten komen?

Rudra Ga zitten! (Tara gaat zitten.) Je hebt het hier helemaal naar je zin, geloof ik.

Tara Waarom heb je me laten komen?

Rudra Hoelang al?

Tara Wat, hoelang?

Rudra Hoelang ben je hier al?

Tara Wat is lang?

Rudra Je bent mooi geworden. Zoals je zus.

Tara Zwijg, Rudra.

Rudra Dezelfde mond. Dezelfde...

Tara Zwijg, Rudra!

Rudra Je mist haar?

Tara Waarom heb je me laten komen?

Rudra Hier is iemand die je zus goed gekend heeft. Héél goed gekend heeft.

Tara Ja?

Rudra Ja! Misschien ken je die man ook nog van vroeger.

Tara Een man?

Rudra Jij houdt niet van mannen? (geen antwoord) Denk je dan nooit aan trouwen? (geen antwoord) Je zus wou wel trouwen.

Tara Rudra, alsjeblieft.

Rudra Zij was héél mooi. Zij was iets groter dan jij en zij had slankere handen. Ze glimlachte als een echte prinses. Zij was beloofd aan een mooie rijke jongeman. Op een morgen... Dat moeten ze je toch hebben verteld?

Tara Rudra, alsjeblieft!

Rudra Op een morgen werd ze gevonden bij de rivier. De avond ervoor was het feest. De mannen dansten met de kukri in hun hand. Maar één vierde feest op een andere manier. Het bloed van je zus kleurde zijn kukri.

Tara Dat is lang voorbij, Rudra!

Rudra Nooit is iets voorbij, Tara. Je zal altijd een Kumari blijven. Nooit is iets helemaal voorbij.

Tara Jij moet naar de rivier, Rudra.

Rudra De rivier?

Tara De plaats zoeken waar het water geen rimpels heeft en naar je eigen beeld kijken. En stil worden. Geen haat, geen wrok. Alleen alles proberen te vergeten. Je geheugen leeg laten lopen.

Rudra Je wil de man die je zus vermoordde, niet leren kennen?

Tara Waarom ben ik hier?

Rudra Haar moordenaar, Tara!

Tara Ik weet dat mijn zus een andere man liefhad dan de man aan wie ze beloofd was.

Rudra Die moordenaar is hier!

Tara Hier?

Rudra Hij heeft een naam!

Tara Ik wil het niet horen!

Rudra Bir!

Tara Bir?

Rudra Ja, Bir! De nieuwe profeet. Bir heeft je zus vermoord.

Tara Dat kan niet.

Rudra Jij gelooft me niet?

Tara Ga naar de rivier!

Rudra Hij heeft met zijn kukri je zus de keel overgesneden.

Tara Rudra, jij bent een beest! Waarom? Waarom vertel je me dat nu? Het was zo een mooie dag voor mij. Waarom moet iedereen alles stukmaken. Onmens! (wil weggaan, Rudra houdt haar tegen.)

Rudra Ik wilde je geen pijn doen, Tara.

Tara Neen, jij wilde mij geen pijn doen. Maar je stak de kukri heel diep in mijn hart en je draaide. De wonde kan niet groot genoeg zijn!

Rudra Het spijt me. Ik zag dat hij je omhelsde en ik dacht; dit kan niet. Die man vermoordde je zus, Tara.

Tara Ik geloof alleen in wat ik zie en in de kracht van de goden. Ik ken de mensen niet. Nog niet. Dit is een vreemde wereld. Ik moet nog wennen aan de mensen...

Rudra Maar die man vermoordde je zus. Haar bloed...

Tara Nee, nu nog niet. Ik weet nog te weinig van mensen.

Rudra Tara, waarom geloof je mij niet? Kijk in zijn ogen dan zie je dat hij een moordenaar is.

Tara Als je verhaal waar is, dan moet Bir boeten. Maar als je verhaal niet waar is, dan zal je niet lang meer leven, Rudra. Slechts één god moet mijn gebeden verhoren.

Rudra Laat de goden met rust. Ik wilde je alleen maar waarschuwen.

Tara Alleen maar waarschuwen? Wat als het plan van Bir slaagt? Als de boeren gaan samenwerken? Dan kopen ze misschien zelf een vrachtwagen om de rijst te vervoeren. Dan zal hier veel veranderen, Rudra. Met Bir wordt het anders, en minder goed voor Rudra.

Rudra Waarom geloof je me niet?

Tara En Bir als moordenaar komt je goed uit, Rudra!

Rudra Waarom geloof je me niet?

Tara Men fluistert soms dat er een dief in het dorp woont. En om meer te weten moest ik bij Rudra zijn.

Rudra Jij, jij was beter in dat klooster gebleven. Je zus is dood en jij laat je omarmen door haar moordenaar. Dat zal iedereen fluisteren! Want het is waar! (af)

Tara Als het waar is... (weent hartstochtelijk.)

SCENE 9.

Zelfde decor.

(Bir zit voor zijn hut en snijdt met zijn kukri een beeld uit een stuk hout . Praja op. Ze heeft gerend.)

Praja Namaste.

Bir Namaste.

Praja Is Mani hier?

Bir Moet zij hier zijn?

Praja Ik wil met je praten.

Bir Over Mani?

Praja Nee. Weet je wat de mensen in het dorp over Bir zeggen?

Bir Nee.

Praja Wil je 't weten?

Bir Nee.

Praja Ze zeggen dat jij de mensen doet twifelen.

Bir Oh?

Praja Jij zegt dat ze allemaal de hoogste bergen kunnen beklimmen. En zij weten dat dat niet kan.

Bir Dan moeten ze toch niet twifelen. (Praja kijkt in de hut van Bir.) Nee, ze is hier niet.

Praja Voor jij kwam, geloofde iedereen in zijn goden.

Bir (lacht) En nu niet meer? Hoe sterk is dan hun geloof?

Praja 's Avonds bij het vuur praten ze anders dan vroeger. Ze zijn bang voor morgen.

Bir Morgen brengt onzekerheid en onzekerheid maakt bang.

Praja Ze zeggen dat jij uit Kathmandu komt.

Bir Ja?

Praja En dat je de reïncarnatie bent van een vergeten god. Sommigen noemen je de koning van Kathmandu.

Bir (lacht) Omdat ik de waterpomp heb hersteld en plannen heb om ...

Praja Nee, niet daarom. Omdat ze in je geloven. Ze zeggen dat je jaren gezocht hebt en nu...

Bir Gezocht?

Praja Zoals Boeddha.

Bir In ben Bir. Gewoon Bir.

Praja Ram zegt dat jij een goed dorpshef zou kunnen zijn. Thapa is wat simpel. Jij hebt meer gestudeerd. Jij zou...

Bir Praja! Jij zou wat meer moeten werken.

Praja Ze zeggen ook dat je een vrouw moet kiezen en in het dorp komen wonen. Als dorpshef....

Mani (op, heel beweeglijk) Namaste!

Bir Namaste!

Praja Waar heb je gezeten?

Bir Vind jij ook dat ik moet trouwen?

Mani Hangt ervan af met wie.

Bir Met jou. Jij lijkt me een lieve vrouw. Verstandig en werklustig. Of is dat niet zo, sir Humphry?

(Praja schrikt als ze merkt dat ook de reporter aanwezig is. Deze lijkt met Mani te zijn meegekomen en steekt op Birs vraag de armen ontwijkend in de hoogte.)

Praja Mani?

Mani Ik ga met wie ik wil.

Bir Ik heb nog steeds geen antwoord, Mani?

Mani Ik weet niet wie jij bent.

Bir Een vreemdeling die hier wil blijven wonen... en niet wil trouwen.

Praja Trouwen is niet belangrijk. Je kan toch liefhebben.

Mani Juist. Gewoon liefhebben. (lacht naar de reporter) Maar trouwen is wel belangrijk.

(Praja neemt Mani terzijde, terwijl de reporter het beeldje van Bir bewondert.)

Praja Waar heb je gezeten?

Mani Sir Humphry neemt me misschien mee naar Europa.

Praja Misschien!

Mani Hij heeft het gezegd!

Praja Ik vraag het hem!

Mani Nee! Jij bent jaloers.

Praja (tot Bir) Mannen zijn leugenaars!

Bir Wat nu?

Mani Praja!

Praja Zij liegen met hun ogen, met hun tong, met alles!

Bir Ik heb je niks beloofd. Jij wel misschien, sir Humphry?

Praja Ja!

ReporterIk zou niet weten wat.

Mani Praja!

Praja Je hebt Tara omhelsd.

Bir Wie? Ik of sir Humphry?

Praja Jij!

Bir Tara? Dat heeft een speciale reden.

Praja Trouw met één van ons. Of leef met alle twee. Maar vergeet die Tara. Vandaag is er nog wierook en kaarsen, maar morgen is er alleen nog de geur van de dood.

Bir Momentje! Ik moet dorpshef worden, ik ben de koning van Kathmandu, ik krijg twee vrouwen in mijn bed... Wat gebeurt hier allemaal?

Praja Tara is de dood. Zij heeft geen warmte. Wij wel. Tara is bevroren in haar schoot, zoals alle Kumari ● s.

(Mani is wenend in de armen van de reporter gerend.)

Bir Zoiets heb ik nog nooit gehoord.

Praja Mani, kom hier! (Ze rukt Mani mee.) Laat haar met rust. We komen terug, Bir. (Betast brutaal haar eigen lichaam.) Dit is leven! Dit is vuur! (Mani klapt steeds luider met de tong.) Jij kan alleen gelukkig zijn als we samen opbranden! (Ze rukt het beeldje uit Birs handen en smakt het tegen de grond.)

Mani Sir Humphry?

Praja Hij draagt een ring, Mani! Een ring! (Ze klappen beiden met de tong.) We komen terug, Bir. Dan gaan we feesten. Namaste! (beiden af)

(Sir Humphry raapt het beeldje op en geeft het aan Bir.)

Bir Stel je voor dat je zo iemand in huis haalt. Ik mag er niet aan denken.

ReporterZou je toch niet beter weggaan?

Bir Zie je die wandelstok? Die heeft me twintig jaar gesteund. Nu heb ik hem hier in de grond geplant en hier blijft hij.

ReporterTot er blaadjes aan groeien?

Bir Ja!

ReporterDan zou ik hem maar wat water geven.

Bir Mag het iets sterkers zijn? (Hij schenkt hen een rijstwijn in.) Hier wil ik opbouwen wat ik heel mijn leven heb gedroomd. En, heb jij iets met Praja?

ReporterIedereen heeft zijn dromen, Bir, maar die zitten vaak gevangen in de werkelijkheid.

Bir (Ze toasten) Op mijn dromen!

ReporterDe werkelijkheid.

SCENE 10.

De open plek.

(Bir bouwt op schaal een irrigatiesysteem voor het dorp. Rudra op.)

Bir Het werkt, Rudra, het werkt!

Rudra Niks werkt! Hoelang zit je hier al? Zes maanden?

Bir Kijk, Rudra. Hier stroomt de rivier... Dat is het begin.

Rudra En wat blijft er van ons dorp over? Chaos! Niks dan chaos!

Bir Het water verdeelt zich via deze leidingen naar...

Rudra Je luistert niet eens!

Bir Heb je iets zinnigs te vertellen?

Rudra Er is niemand meer in het dorp die zich nog normaal gedraagt!

Bir En dat is mijn fout?

Rudra Ja! Alles is begonnen toen jij hier met je armen stond te zwaaien als een vogel die niet kan opstijgen. Als een soort god!

Bir Dat neemt niet weg dat mijn systeem werkt.

Rudra Niks werkt! Jouw aanwezigheid brengt alleen nadeel, nadeel voor heel het dorp.

Bir Hoe is het met Praja?

Rudra Vind jij het normaal dat zo iemand zich opsluit? Alleen 's nachts komt ze buiten. En dan huilt ze als een wolvin. Maar niemand ziet haar. Niemand... Ik ook niet...

Bir Kan Mani haar niet...

Rudra Mani? Jaren trok ze met Praja op en plots... Nu loopt ze er bij als een kip zonder kop. Wat zou je willen? Het dorp is betoverd. Geesten hebben het onderste boven gekeerd. En het zijn geen goeie geesten.

Bir Nee, het is Bir. Bir is de kwade geest die door het dorp woedt.

Rudra Ja!

- Bir Ik was al koning van Kathmandu. Nu ben ik een kwade geest. Wanneer word ik god?
- Rudra Spot niet met de goden, Bir, zeker niet op deze plek. Hoewel, ik begin te vrezen dat deze plek vervloekt is.
- Bir Alles zal snel beter worden als dit bevoeiingssysteem werkt.
- Rudra Niks werkt! Weet je hoeveel mensen er in het dorp zijn bijgekomen? Tientallen! Wat gaan die eten? Er was nauwelijks genoeg voor ons. En nu strijken die sprinkhanen uit de omtrek hier neer. Waarom? Omdat ze gehoord hebben dat hier een soort god een totale...
- Bir Zie je wel! Ik ben het al! Rudra, hoe meer volk, hoe meer jouw handeltje kan gedijen.
- Rudra Ik kan niet méér rijst verkopen dan er is!
- Bir Je vindt er wel wat op.
- Rudra Als de mensen honger hebben, pas dan komen de echte problemen.
- Bir Als iedereen deelt, dan blijft er nog genoeg voor de dieren.
- Rudra Aan mooie woorden heeft een hongerige buik niks.
- Bir Dus moeten we dringend werk maken van mijn irrigatiesysteem. Wanneer beginnen we te bouwen, Rudra? Stel eens iets voor.
- Rudra Ik stel voor dat je weggaat. Dit heeft geen enkele zin!
- Bir Ik dacht dat we stilaan vrienden werden. Maar nu stuur je me weg. Ik had gehoopt dat jij met je gezond verstand en met je gevoel voor organisatie aan dit project zou hebben meegewerkt.
- Rudra Niks werkt! (schopt het model in elkaar)
- Bir Rudra! Ben je gek!
- Rudra Jij bent gek! Dit is het bouwsel van een zieke man! Jij vermoordt mijn dorp! En waarom? Waarom? (Hij slaat wild om zich heen. Bir bedwingt hem.)
- Bir Ik wil een oude man niet slaan maar ik heb er wel veel zin toe. Wat bezielt je? Beheers je!
- Rudra (gekalmeerd) Geen enkele zin... Kijk in mijn tas. (Bir neemt een gekleurde steen

uit de tas.) Wat is dat, denk je?

Bir Een steen. Een gekleurde steen.

Rudra Hoe zou dat komen, denk je? Of denk je soms dat de goden de verfkwest hanteren?

Bir Dat lijkt me een steen die gebruikt wordt om een terrein af te bakenen.

Rudra Zeer goed! En over welk terrein gaat het, denk je? En wie zou die stenen daar gelegd hebben, denk je?

Bir Stenen? Ik zie hier toch maar één steen.

Rudra Doe nu niet alsof je nooit naar school bent geweest. Ik heb er honderden geteld. Netjes in een groot vierkant. Een omtrek van acht dagen stappen. En wat ligt er midden in dit vierkant, denk je? Ons dorp! En jij werkt aan dit. (Wijst op het vernielde model.) Wanneer beginnen we te bouwen, Bir? Je zegt niks. Je wil zelfs niet eens weten wat er in dat vierkant komt.

Bir (na een lange stilte) Wat komt er in dat vierkant, Rudra?

Rudra Een park! Een Wildlife Park! Niks mag meer veranderen want er komt een omheining rond. Een gevangenis voor de natuur. En dan komen de toeristen kijken hoe wij als primitieven leven. Als we al mogen blijven. Want de dieren en het groen hebben voorrang. Die protesteren niet.

Bir Hoe weet je dat?

Rudra Rudra kan lezen, Bir. En hij rijdt soms mee met de vrachtwagen naar de stad.

Bir Wie in het dorp weet dit nog?

Rudra Ik zou het niet kunnen zeggen, maar er moeten er nog zijn. Ik kan dit niet laten gebeuren, Bir!

Bir Jij bent een zakenman, Rudra. Je weet verdomd goed hoe je je schaapjes op het droge krijgt. Zo'n park zou je toch goed uitkomen? Waarom dan die drukte? Wat bindt je zo aan dit dorp? Familie? De goden?

Rudra Je hebt al te veel stukgemaakt wat mij dierbaar is, Bir...

Bir Dat was dan zeker niet de bedoeling.

Rudra En dit is nog niet het einde. Bij hun moeder is het ook zo begonnen. Huilen als een wolvijn en doelloos ronddolen. Gek werd ze ervan. Zuiver, zei ze, ik wil alleen nog zuiver zijn. En toen is ze met de waterval naar beneden gesprongen. Ik wil niet dat

Praja... dat Praja hetzelfde overkomt... Of Mani... Hun moeder... Excuseer me.

Bir Dus Praja en Mani zijn je...

Rudra Ze weten het niet! Geen van beiden. En hou dat zo! Waarom vertel ik je dit?
Niemand in het dorp weet het.

Bir Aan een koning mag je alles vertellen, Rudra.

Rudra Maar niet aan een kwaaië geest.

Bir Nee. We moeten iets bedenken en dan hopen dat het werkt.

Rudra (samen met Bir) Niks werkt!

SCENE 11.

In het dorp.

(Avond. Zachte klaagzang. Thapa zoekt naar de oorzaak hiervan.)

Thapa Praja? Ben jij dat, Praja?

Mani (heeft geweend) Ik heb bij de hut gestaan, maar ik heb Praja niet zien weggaan.

Thapa Is de hut leeg nu?

Mani Ja.

Thapa En het eten?

Mani Op. Ze heeft alles opgegeten.

Thapa Dat is goed. Dan komt alles wel in orde, Mani.

Mani Niks komt in orde! Het duurt al te lang. Ik houd dat niet uit!

Thapa Ik zal nog eens proberen om met haar te praten.

Mani Het helpt niet!

Thapa Wanneer heb je haar voor het laatst gesproken?

Mani Twee maanden.

Thapa En sindsdien heeft ze niks meer gezegd?

Mani Verleden week nog.

Thapa Wat zei ze?

Mani "Ons dorp is niet voor vreemden..." zei ze. En dan nog iets van "zuiver" maar dat heb ik niet goed gehoord.

Thapa Wat zou ze daarmee bedoeld hebben?

Mani Ik weet het niet, meneer Thapa. Maar ik denk dat ze die Bir bedoelde. Die moet haar iets kwaads hebben gedaan.

Thapa Denk je?

Mani Ja. Hij lachte haar altijd uit. Hij zei dat ze dom was. En dat ze nooit zou kunnen trouwen. Dat is omdat hij geen vrouw kan hebben. Omdat ik hem niet geef wat hij vraagt, meneer Thapa.

Thapa Ik mag het vragen omdat ik het dorps hoofd ben. Maar je mag niet liegen, Mani. Heeft Bir jou oneerlijke voorstellen gedaan?

Mani Toch een beetje, meneer Thapa...

Thapa Een groot beetje of een klein beetje, Mani?

Mani Zo'n beetje, meneer Thapa...

Thapa Zo'n beetje. (zucht)

Mani Maar hij is wel geen vriend van u, meneer Thapa!

Thapa Oh nee?

Mani Nee. Want hij wil dorps hoofd worden.

Thapa Heeft hij dat gezegd?

Mani Ja. Of eigenlijk nee. Maar de mensen zeggen dat hij het wil worden. Ze willen dat hij het wordt. Ze... Hij... Ik kan het niet zo goed uitleggen, meneer Thapa.

Thapa Probeer toch maar.

Mani Kijk, meneer Thapa. (neemt een stokje) Dit bent u. (neemt een kleiner stokje) En dit is Bir. (steekt ze beide in de grond) U bent altijd de grootste geweest, meneer Thapa.

Thapa Daarom ben ik ook dorps hoofd, Mani.

Mani En dat was goed zo. U bent een heel goed dorps hoofd geweest.

Thapa Geweest? Ik ben het nog altijd, Mani!

Mani Ja, ja. Maar draai u nu eens om. Alstublieft. (Thapa draait zich om en Mani breekt het grootste stokje tot het kleiner is dan het andere) U mag zich opnieuw omdraaien, meneer Thapa. Wat ziet u nu?

Thapa Ik zie nog precies hetzelfde.

Mani Nee nee, meneer Thapa. Welk van de twee bent u?

Thapa Het grootste natuurlijk.

Mani Nee nee, meneer Thapa.

Thapa Hoezo nee?

Mani U wàs het grootste. Maar achter uw rug is er een stuk van u afgebroken. Nu is Bir de grootste. En hij moet zelfs niet eens groeien. De mensen zeggen: "Hij is de koning van Kathmandu!" En dat vind ik niet goed, meneer Thapa. En ik weet zeker dat Praja dat ook niet goed vindt.

Thapa Dat is ook niet goed, Mani. In een dorp moet het dorpshoofd de grootste zijn. En blijven. Anders kan er niet goed bestuurd worden.

Mani Gaat u daar iets aan doen, meneer Thapa? Ik bedoel aan de grootste zijn... U mag zeker zijn dat Praja ook...

Thapa Ik zal ieder geval mijn best doen om nog eens te proberen met je vriendin te praten.

Mani En Bir?

Thapa Laat dat maar aan mij over, Mani. Ga nog maar eens kijken of Praja reeds terug is.

Mani Zij is nog niet terug, meneer Thapa. Luister maar. (het gehuil van een wolvin) En daar is Bir de schuld van. Ik hoop dat u dat niet vergeet, meneer Thapa.

Thapa Slaap wel, Mani. (af)

(Mani heft opnieuw haar klaagzang aan. Stilte. Ze luistert naar het gehuil van Praja.)

Mani Slaap wel, Praja. (af)

SCENE 12.

Open plek.

(Bir zit weer zijn beeldje te snijden. Reporter op.)

ReporterStoor ik?

Bir Nee. (De reporter zet zijn spullen neer.) Hoe was het in het rijke westen?

ReporterRijk... Maar vooral druk en alsmaar vuiler.

Bir Er is niet één dier in dit bos dat zich zo vrij kan bewegen als Sir Humphry.

ReporterIs dit een verwijt?

Bir Nee, eerder een uitdrukking van jaloersheid.

ReporterJaloersheid? Jij kan toch gaan waar je wil?

Bir Ik wel. Maar er zijn hier in het dorp een paar mensen die blijkbaar van de aardbol verdwenen zijn. Of die in ieder geval niet meer tot hier mogen komen.

ReporterOf willen komen.

Bir Jij weet meer.

ReporterIk weet niet wat ik van dit volk moet denken.

Bir Mij inbegrepen?

ReporterJou inbegrepen.

Bir Dat is dan wederzijds.

ReporterOh?

Bir Ik wist bijvoorbeeld niet dat westerlingen zo goed konden zwijgen. Jij overtreft ons op dat gebied.

ReporterIk ben geen Fransman. Maar om jou te overtreffen... Ik doe mijn best.

Bir Wat weet je hierover? (Toont hem de gekleurde steen.) En zeg nu niet; dat is een gekleurde steen want dat trucje heb ik ook al eens geprobeerd. En tevergeefs. (De reporter bekijkt de steen maar zwijgt.) Zo liggen er hier een paar honderd en die groeien hier niet uit de grond, net zo min als een reporter die hier toevallig opduikt. Je zal ze op je fototochten toch wel al gezien hebben? Een Engelsman

ziet toch verder dan zijn snor? Ik luister.

ReporterIk ook.

Bir Wat weet je over dat Wildlife Park?

ReporterDit is geen oosterse manier van vraagstelling, eerder Amerikaans...

Bir Wat weet je over...

(Het dorpshoofd Thapa, met Ram, Rudra, Mani en zelfs Tara op. Thapa heeft het druk en is opvallend vriendelijk.)

Thapa Mijn goeie vriend, Bir, laat de hemel je eeuwige vreugde schenken. (Begroetingen. Mani en Tara houden zich vrij afstandelijk.)

Bir Ik heb nog nooit zoveel hoge bezoekers op deze nederige plek mogen ontvangen. Waaraan dank ik die eer?

Rudra Hoge gasten valt men niet lastig met vragen, men biedt ze iets te drinken aan.

Bir Dat zal dan een zeer bescheiden chang moeten zijn. Kunnen de dames even een handje toesteken?

Thapa Sir Humphry, u hoeft niet weg te gaan. Deze bijeenkomst kan misschien stof leveren voor een interessant artikel.

Bir (tot de dames) Mijn hut staat ter uwer beschikking. Ze verbergt geen geheimen. Achteraan rechts staat wat we nodig hebben. (Hij biedt de anderen zitgelegenheid aan.)

Thapa Het is inderdaad een schitterende dag, meneer Bir.

Bir Komt u over het weer praten, meneer Thapa? Ik hoorde iets over een bijeenkomst. Uw bezoek heeft dus iets officieels?

Thapa Ja en nee. Als een dorpshoofd buiten zijn dorp op bezoek gaat, heeft dat altijd wel iets officieels maar in dit geval zou ik eerder van een vriendschapsbezoek willen spreken. Ten minste als u mij dat toestaat.

Bir U klinkt nochtans plechtiger dan de laatste keer toen we elkaar ontmoetten.

Thapa O ja? Is dat zo, Ram? Dan zal ik mijn best doen om wat gemoedelijker te zijn. Misschien zal dat wijntje ons hierbij wat helpen. (De dames schenken in.) Ik heb met Ram de situatie van ons dorp na je komst nog eens doorgenomen en dat besluit zou ik je nu willen medelen.

Bir Dus toch officieel.

Thapa Nee nee, beste. Als ik zo zit, met gekruiste benen, dan is het nooit officieel. (lacht)

Bir En wanneer is het dan wel?

Thapa Als mijn voeten hoger liggen dan mijn hoofd. (lacht) Nee, ernstig. Beste Bir, wij zijn tot het besluit gekomen dat je bijdrage voor ons dorp énorm is! Dat mag je noteren, sir Humphry! En dan heb ik het al lang niet meer over de waterpomp maar wel over de geest van vernieuwing die door ons dorp waait. Geef me eens twee stokjes, Mani. (ze doet dat) Kijk, beste mensen, dit was de geest in ons dorp voor de komst van Bir (steekt een klein stokje in de grond) en dit na zijn komst. (plaatst het grote) Dat verdient een applaus. (klapt in de handen)

Ram Maar wie zegt dat het grote ook beter is?

Mani Inderdaad, Ram.

Bir Akkoord, Mani. Groter is niet altijd beter.

Thapa Ik heb dit voorbeeld van jou, Mani.

Mani Ik heb het wel in een ander verband gebruikt, dacht ik.

Bir (tot Mani) Jij vindt dus ook dat de geest in het dorp is verbeterd sinds mijn komst?

Mani Niks vind ik!

Bir Jij praat als Rudra. Die gebruikt ook altijd het woordje niks.

Mani Wat Rudra vindt, moet hij weten. Heb ik niks mee te maken.

Thapa We dwalen af, mensen. Ik was aan het zeggen dat ik mijn oprechte erkentelijkheid tegenover Bir en zijn ideeën wilde uitdrukken omwille van de vernieuwde geest die ons dorp...

Bir Komt hier een Wildlife Park?

Thapa (tot Ram) Wat zegt hij?

Bir Ik denk dat mijn vraag duidelijk was.

Thapa Waarom stel je die vraag?

Bir Waarom antwoord u met een vraag?

Thapa Als dorpshoofd heb ik het recht vragen te stellen.

Bir En de plicht antwoorden te geven.

Mani Wat is zo'n... dinges park?

Rudra Dat is een park waar de mensen van ver komen naar kijken. Daar zijn de bomen, het water, de dieren en de mens...

Praja (plots verschenen, vrij verward) een bezienswaardigheid!

(Mani en de reporter roepen samen "Praja" en rennen onmiddellijk naar haar toe maar ze weert ze beiden af.)

Mani Praja, wat heb je?

Praja Ik wil zuiver zijn...

Rudra (als een kreet) Praja, zeg dat niet!

Mani Waarom niet, Rudra?

Bir Omdat dit een heilige plek is en de goden...

Praja Niks hebben de goden hiermee te maken. Niks! Waarom kijken jullie zo?

Ram Je zou van minder. Een sprekend lijk. En dan nog op de manier van Rudra.

Thapa Praja, ik ben blij dat je weer...

Praja Zwijg, meneer Thapa, jij weet niet...

Mani Zo spreek je niet tegen een dorpshef.

Praja Voortaan spreek ik tegen iedereen zoals ik wil!

Thapa Natuurlijk, Praja, natuurlijk. Laat maar...

Praja Ging de vergadering over mij? De bezienswaardigheid?

ReporterNee, Praja, niet over jou. Het ging over..

Praja Laat me met rust! Weg! Weg! (Slaat wild om zich heen. Rudra neemt haar zacht in zijn armen en sust haar als een baby tegen zich aan.) Zuiver... Zuiver...

Rudra Ssst, Praja... Ssst...

Thapa Het is beter dat we terugkeren naar het dorp.

Bir En mijn vraag?
Thapa Ik herinner mij geen vraag. (staat op om weg te gaan)

Bir Hier, op deze plek, voor zover onze ogen reiken, met inbegrip van het hele dorp, komt een park. Een park voor toeristen. En mijn vraag, Thapa, is of het dorpshoofd dit wist en zo ja waarom hij daarover heeft gezwegen en wat hij daaraan gaat doen.

Thapa Ik heb je gelooft om de goeie geest die nu...

Bir Dit was niet mijn vraag!

Thapa Jij behoort niet tot het dorp, Bir, jij kan mij niets vragen.

Rudra Maar ik wel. En ik heb dezelfde vraag, meneer Thapa.

Thapa Jij? Ik zal maar niet zeggen wat er nu over jou door mijn hoofd gaat.

Ram Ik denk dat we nu niet meer rond de pot kunnen draaien, Thapa.

Thapa Wij? "Wij", zegt hij! Mijn goeie vriend, Ram, je kent niet eens de kleur van je eigen ogen en je spreekt van "wij"! Wat weet jij van de plannen voor dit dorp? Maar goed. We zullen maar weer even gaan zitten. Laat ons aannemen, Bir, dat het is zoals jij het stelt. Er komt een park. Met nieuwe wegen naar ons dorp. Met behoud van alles wat er is.

Rudra Nieuwe wegen komen alleen waar er vroeger iets anders was. Velden of bomen.
Ram Wat komt er zoal bij kijken bij de aanleg van nieuwe wegen, sir Humphry? In het westen hebben ze daar toch ervaring mee?

Mani Ja, David?

Reporter Vrachtwagens, bulldozers, schepkranen, veel volk...

Rudra Dus niet alles wordt behouden.

Thapa Goed, goed, goed! Veronderstel: het park - als het er komt - brengt alleen nadeel. Veronderstel! Akkoord? Wat dan?

Mani Dan moeten wij ons daartegen verzetten.

Thapa Hoe?

Praja Alles moet zuiver blijven...

Thapa Hoe?

Mani David?
ReporterDat is niet aan mij...

Mani Ik leg er mij voor! Helpt dat?

ReporterIk vrees van niet.

Rudra We maken de machines onklaar?

Mani David?

ReporterIk vrees dat het dan al te laat is. Maar nogmaals het is niet aan mij om...

Bir Je bent hier en je helpt.

ReporterHet behoort niet tot mijn opdracht om...

Bir Wij geven je een andere opdracht.

Ram Is het niet aan het dorpshef om opdrachten uit te delen?

Thapa Dank je, Ram. Maar ik sluit me aan bij de vraag van Bir. Sir Humphry, als dorpshef verzoek ik je ons te helpen. Wat is je antwoord?

Mani David?

Praja Noem hem niet altijd David! Die man heet sir Humphry! Hij is een vreemde! Niet rein! Niet zuiver! Vreemd! (Rudra sust haar)

Thapa Bir?

Bir Het verwondert me dat je als voorstander nu plots tegenstander van het park bent geworden.

Thapa Ik ben het dorpshef en ik blijf dat. En ik luister naar mijn volk. Sir Humphry?

Praja Hij behoort niet tot ons volk!

Mani Praja, hou je mond! En anders kruip je maar weer in je hok! Oh, het spijt me, Praja. (Mani omhelst Praja)

ReporterVergeet het dat ik hier een opstand ga organiseren, laat staan dat ik hem nog zou gaan leiden!

Bir Je advies, David. Put uit je ervaring.

Reporter Als de bulldozers arriveren, is het te laat. Hoe dan ook. Je kan nog alleen een paar mensenlevens offeren maar het is te laat. Heeft de regering reeds de beslissing genomen, dan zal het eveneens zeer moeilijk zijn.

Bir Maar het kan nog?

Reporter Ja, als je de juiste weg kent.

Ram Maar ze hebben de weg al uitgetekend, die staat al op...

Bir De diplomatieke weg, Ram.

Thapa Ram, laat het denken aan anderen!

Reporter Maar is er nog geen beslissing, alleen nog maar een voorstel, een plan, een onderzoek... Dan liggen de kaarten beter.

Ram Ik heb die kaarten gezien!

Thapa Ram! We moeten dus weten, hoever de zaken staan. Nee, Ram, zwijg! Ik weet dat er de laatste tijd over Thapa als dorpshef heel wat gepraat wordt, zowel binnen als buiten het dorp. Hé, Mani? Maar Thapa heeft over deze zaak al nagedacht. Dat is zijn plicht. Ik heb me de vraag gesteld; bij wie kunnen we met zekerheid voldoende informatie krijgen in verband met dit probleem en bij wie moeten we aankloppen om zeker te zijn dat onze belangen ter harte worden genomen.

Bir Het districtshoofd?

Thapa Te laag. Zwijg, Ram!

Rudra De gouverneur?

Thapa Te laag! Alleen de koning heeft de wetenschap en de macht om hier in te grijpen. Dus moeten wij naar hem toe.

Bir Dat kan niet.

Thapa Wat kan niet? Dat een onderdaan aan zijn koning zijn verzuchtingen bekend maakt; kan dat niet? Durf jij zeggen, Bir, dat onze koning niet zal luisteren? Niet eens bereid is te luisteren? Durf jij dat zeggen, Bir? Of iemand anders? Goed. En ik heb verder gedacht. Wie sturen wij naar onze koning?

Mani Het dorpshef natuurlijk!

Thapa Nee, Mani. Als een dorpshef gaat pleiten bij de koning dan klinkt dat als eigenbelang. Dan denkt men automatisch dat hij voor zichzelf staat te bedelen. Nee, het moet iemand zijn die persoonlijk geen voordeel heeft bij de zaak, een buitenstaander. Een soort vreemde.

Reporter Vergeet het!

Thapa Ik bedoel niet u, sir Humphry. Ik dacht aan Bir.

Bir Ik?

Thapa Bir is de man die met kennis van zaken ons dorp kan verdedigen. En gezien zijn inzet voor ons dorp, zal hij het ook doen met een warme overtuiging.

Bir Dat kan niet.

Thapa Het zal niet ruiken naar eigenbelang omdat iedereen weet dat hij zonder voordeel voor zichzelf zich inzet voor dit dorp. Zijn naam is reeds bekend tot over de berg.

Bir Dat is waanzin.

Thapa En ik zorg ervoor dat zijne majesteit te weten komt dat Bir hier in de bergen de koning van Kathmandu wordt genoemd. (applaus) Sir Humphry?

Reporter Je kan proberen.

Bir Dat lukt nooit!

Thapa Je hebt altijd gezegd, Bir, met je geloof kan je bergen verzetten. Dit is niet eens een heuvel. Bewijs ons nu wat je overtuiging waard is. Ik ken de weg. En sir Humphry kan me helpen. Zijn opdracht laat hem toe voor enige vorm van spektakel te zorgen.

Bir Dit is geen circus! Je stapt bij de koning niet zomaar binnen!

Thapa Natuurlijk niet. Daar wordt ook voor gezorgd. En we gaan allemaal mee!

Bir Dit is een klucht! Zeg dat het niet waar is.

Thapa De koning ontvangt de koning van Kathmandu! Mooie titel, sir Humphry! (De meesten lijken enthousiast.) Ik veronderstel dat je akkoord bent?

Reporter Ik doe wat ik kan en mag, alhoewel ik me niet kan voorstellen...

Thapa Dank je, sir Humphry! Iedereen lijkt dus akkoord te zijn.

Bir Tara? Je hebt nog niets gezegd.

Thapa Tara kan hierover geen uitspraak doen.

Bir Waarom niet? Zij is toch lid van de dorpsgemeenschap. Tara, moet ik volgens jou

dit... krankzinnige voorstel aannemen? Wat jij zegt, gebeurt. Help me.

Tara Wie zich de koning van Kathmandu laat noemen, mag geen schrik hebben van de echte koning. Je gaat. En het spijt me niet. (gejuich)

Thapa Zie je, Bir? De geest van ons dorp! (Ze maken zich klaar om naar het dorp weer te keren.) Kom, Bir, ik laat je de plannen zien. Nee, nee, laat alles hier maar liggen. Ik heb nog iets sterkers dan die flauwe rijstwijn van jou. We hebben iets te vieren! (af met Bir, Ram en Rudra)

Praja Ga maar weg, Mani! En neem "David" maar mee. (Als de reporter haar iets wil zeggen...) Nee, laat me los!

ReporterIk raak je niet eens aan.

Praja Weg! Ik moet hier opruimen...

(Reporter en Mani af. Praja begint op te ruimen. Na een tijdje weent ze zachtjes. Tara blijft haar observeren.)

Tara Pijn? (Praja schrikt en knikt.) Heeft hij dat gedaan? (Praja kijkt haar aan en knikt dan.) Verdriet doet altijd pijn. En vrouwen lijken gemaakt om het verdriet te dragen.
Ga je nog terug naar je hut om alleen te zijn? (Praja haalt de schouders op en werkt voort.) Ik vond dat Rudra erg vriendelijk was. Ik ken hem zo niet. Thapa heeft Bir een goeie loer gedraaid. Hij verdient het.
(Praja laat een kreet, grijpt naar haar buik. Tara tot bij haar.) Wat scheelt er? (Praja heeft braakneigingen.) Praja, je bent toch niet...? (Praja knikt en gaat weg, Tara neemt haar dolk) Als Bir terugkomt, snijd ik hem het hart uit zijn borst.

Praja (schreeuwt) Het is niet van Bir! (af)

SCENE 13.

Voor de hut van Bir.

Tara Bir. Bir. Het is Bir niet. Het is nooit Bir. Het is altijd Bir. Waarom hij? Waarom Bir? Waarom zou Praja niet liegen? Waarom wil ze hem beschermen? Dood, is er geen probleem meer. Vluchten? Neen, ik ben al heel mijn leven op de vlucht. Iedereen haat Bir. Wioe heeft hem gedood? Iedereen! (Ze neemt haar mes en bekijkt het.) Eén, twee korte rukken en alles is vergeten. Maar ik kan het niet. Ik wil. Ik kan niet...(gaat zitten, weent, kijkt voor zich uit, met rug naar Bir die opkomt en blijft staan kijken.)

Bir Jij?

(Tara antwoordt niet.)

Bir Ik dacht dat je weg was. Samen met...Praja.

Tara Praja gaat dood.

Bir Wij allemaal... eens, ooit. Na vele jaren, hoop ik.

Tara Praja is ziek...

Bir Dat wil nog niet zeggen dat ze doodgaat. Je bent niet dood als je dat wilt. En het is altijd fout dat te willen.

Tara Ze is niet normaal ziek.

Bir Nee?

Tara Ze is ziek... en onrein. Ze gaat dood.

Bir Ze gaat helemaal niet dood. Ze is iets verloren en dat zoekt ze nu.

Tara Ze zal het niet vinden. Het is uit haar leven weggerukt. Ze is onrein.

Bir Onrein? Neen! Iedereen maakt al eens een moeilijke periode mee. Zij wordt een sterke vrouw.

Tara Jij hebt haar jeugd gedood. Jij hebt... Ik haat je, Bir!

Bir (neemt Tara brutaal vast) Tara! Tara, wat heb je? Wat wil je?

Tara Ik haat je. Ik haat je.

Bir Rustig. Ga zitten. Wat is er gebeurd? Iedereen schijnt mij nu wel te haten. Wat heb

Tara ik misdaan?
Jij hebt met Praja...

Bir Ik heb wat? Neen, ik heb met Praja niets te maken.

Tara Neen? Neen? Dan... (weent, Bir troost haar)

Bir Ik haal je iets te drinken! (weg naar zijn hut en terug op) Hier! (Tara kijkt echter weg.) Hier, drink! Straks of morgen praten wij beiden met Praja. Zij zal je zeggen dat ik haar nooit heb aangeraakt. Geloof me, Tara: ik heb nog nooit een meisje aangeraakt. Misschien fout van mij.

Tara (Neemt drankje aan, glimlacht.) Ik... vergeef me... Praja is nog zo jong...

Bir Wij praten met Praja. Blijf je nog even?

Tara Waarom?

Bir Dan kun je zien hoe ik een beeldje maak. (Neemt kukri en een stukje hout.)

Tara Jij bent handig met je kukri.

Bir Niet echt. Ik probeer. Soms lukt het. Soms zie ik het na een tijdje niet meer zitten. Dan neem ik een ander stuk hout en begin opnieuw.

Tara Je hebt er al de tijd voor.

Bir Ja. Terwijl ik een beeld maak, ben ik soms ver met mijn gedachten.

Tara Ver?

Bir Héél ver.

Tara Ik ken alleen een klein stukje van de wereld. Ik ben nooit ver geweest.

Bir Ik zie het water van de Ganges naar de zee stromen. En de regen die het water terugbrengt. Tussen de rivier en de regen liggen al onze dromen. Geboren worden, leven, dromen en verlangen, de reis naar de goden...

Tara Jij maakt nooit beelden van onze goden.

Bir Ik wil de goden geen oneer aandoen. Het zou een vernedering zijn. De goden zijn almachtig. Een stuk hout kan ik nooit bewerken tot beeltenis van wat almachtig is.

Tara Anderen kunnen het toch?

Bir Ik niet.

Tara Zou je van mij een beeld kunnen maken?

Bir Misschien wel. Misschien ook niet. Met zacht hout lukt het misschien wel.

Tara Denk je dat het in Kathmandu zal lukken?

Bir O! Kathmandu! Ik heb de koning één keer gezien. Hij lijkt mij een redelijk man. Maar hij is de koning en ik...(lacht) Maar zoals jij is er maar één. Eén Tara. Mooi en lief. Alleen een beetje... onzeker en soms boos zonder reden.

Tara Onzeker?

Bir Ja, kwetst het je?

Tara Neen. Jaren was ik iemand die ik nu niet meer ben. En toch ben ik nog altijd een beetje wie ik was.

Bir Je moet jezelf meer spiegelen in de rivier. Wie je bent moet je leren aanvaarden. Je bent een mooie vrouw, Tara.

Tara Voor de mensen ben ik een vroegere Kumari.

Bir Dat ben je ook en dat blijf je. Maar het leven houdt niet op bij vroeger. Je leeft in het heden. Jij bent een mooie vrouw en dat moet je weten. Ooit zul je trouwen.

Tara Vroegere Kumari ● s trouwen haast nooit. Gelukkig zijn is veel belangrijker dan getrouwd zijn.

Bir Een vrouw moet naar kinderen verlangen. Beschermend met de mantel nieuw leven toedekken. Geluk zit in kleine dingen. Geluk kun je slechts veroveren door een stukje van jezelf weg te schenken.

Tara Ik denk nooit dat ik en een man...

Bir Ik zoek een stuk zacht hout. Ik zal mijn kukri scherpen op een steen aan de rivier. Jouw spiegelbeeld in de rivier zal je in mijn beeld terugvinden. Je zult geloven in het leven.

Tara Neen, Bir. Neen. Ik zal je nooit kunnen liefhebben. Er is te veel wat tussen ons staat. Heb jij mijn zus gekend?

Bir Je zus? Ja! Lang geleden. Ze had dezelfde zachte ogen, dezelfde zachte stem. Zij had mij heel mijn leven kunnen gelukkig maken.

Tara Wanneer heb je haar voor het laatst gezien?

Bir Op een avond, een nacht na het dorpsfeest. Zij was een stukje van... Zij was mijn leven.

Tara Toch heb je haar...die nacht...

Bir Neen, neen. Dat is niet waar. Ik weet niet wat er allemaal is gebeurd. Ik kreeg de schuld. Maar ik heb het niet gedaan.

Tara Sindsdien ben je toch op de vlucht. Een eerlijke man vlucht niet. De eer van een man is belangrijker dan zijn leven.

Bir Ik heb haar niet vermoord. Ik ben van haar weggegaan, net voordat het morgen werd. Zij wilde niet trouwen met de man aan wie zij beloofd was. We zouden samen op een andere plaats gaan wonen. Een hutje bouwen en rijst planten.

Tara Jullie hadden ruzie. Jij wilde haar bezitten. Je had te veel gedronken.

Bir Leugens, allemaal leugens.

Tara Je had niet te veel gedronken?

Bir Misschien wel. Misschien wel.

Tara Je wilde haar niet bezitten?

Bir Misschien wel, maar niet zo. Ze was te mooi, te zuiver. Zij moest maagd blijven tot na het huwelijk. De nacht van het huwelijksfeest was daarvoor voorzien.

Tara De nacht van het dorpsfeest wilde je haar bezitten.

Bir Neen, niet waar.

Tara Je was dronken. Je hebt het zelf toegegeven. Je wist niet meer wat je deed. Je was woest. Je kon niet aanvaarden dat ze een andere man zou toebehoren. Je hebt haar gedood met dezelfde kukri waarmee je mijn beeld wilt snijden uit zacht hout. Jij hebt haar vermoord. Jij en niemand anders.

Bir Dat heb ik niet. Neen!

Tara Waarom ben je dan gevlucht voordat de politie kwam?

Bir Omdat ik het niet kon bewijzen en omdat men mij niet aanvaardde zoals ik was. Ik wilde vernieuwing. Breken met de tradities van jaren. De ouderen waren tegen mijn ideeën. Wat ik voorstelde kenden ze niet. Het was nieuw voor hun. Zij wilden de klok terugdraaien. Waarom mogen vrouwen niet hun eigen man kiezen? Ik...

Tara Ik weet het niet. Ik weet het niet.
Bir Zij danste bijna heel het feest met mij. De man aan wie ze beloofd was, had mij al bedreigd. Maar ik nam het niet ernstig. Had ik wat minder gedronken dan was het misschien niet gebeurd. Dan had ik me misschien kunnen beheersen. Het had geen zin... Zij zou me toch niet toebehoren. De wil van de ouderen, jouw vader...

Tara Ik weet het niet. En toch geloof ik je niet. Ik moet eerst nadenken. Ooit kom ik het toch te weten. Dan vermoord ik je.

Bir Of... trouw je met mij.

Tara En ga je naar Kathmandu?

Bir Ik heb het beloofd.

Tara Men zal je herkennen. Er zijn overal mensen met scherpe ogen. Er zijn mensen die nooit vergeten.

Bir Misschien komt dan de waarheid aan het licht. Ik ben niet bang. Nu niet meer. Nu ik je leerde kennen. Jij was maar een kind toen ik wegging.

Tara Toen je vluchtte.

Bir Tara, geloof me. Hier, neem mijn kukri! Dood mij indien je denkt dat ik je zus doodde. Hier. Waar wacht je nog op? (werpt mes voor haar voeten, sluit de ogen en draait zijn rug naar haar toe) Waar wacht je nog op? Men zal mij morgen vinden, net als je zus. Wie zal zich over mij zorgen maken? Wie zal jou verdenken? Een godin doodt niet, zal men zeggen.

(Tara neemt het mes op en stapt naar Bir toe, aarzelt en werpt dan het mes weg, gaat zitten op een blok hout en weent.)

Bir Ik heb Praja niet aangeraakt. Ik heb je zus niet vermoord!

Tara Ik ... ik... Ik ga met je mee naar Kathmandu! (af)

SCENE 14.

Plechtige ontvangst bij de KONING.

Gyenu Majesteit, U weet dat wij er allemaal van overtuigd zijn dat u de ene en enige koning bent, maar sta me toe u toch een koning voor de stellen. Hij is niet waardig met u vergeleken te worden, maar men noemt hem nu eenmaal ook koning. Zij het dan koning zonder koninkrijk, zonder onderdanen en zonder charisma. Hier komt hij: de koning van Kathmandu.

(De aanwezigen applaudisseren en spotten met Bir.)

Koning (doet teken dat Bir moet komen) Namaste!

Bir Namaste, majesteit.

Koning Gegroet, koning.

Bir Neem me niet kwalijk, majesteit. Ik heb me zelf nooit koning genoemd. Ik zou niet durven. Ik ben uw nederige dienaar.

Gyenu Alleen wie nederig is kan tot bij de koning komen. Het is een gunst dat onze majesteit je wil ontvangen.

Koning Genoeg. Wat heb je te zeggen, koning?

Bir Ik kom u om een gunst vragen, majesteit.

Gyenu Die gunst heb je reeds ontvangen. Laat ik de volgende bezoeker komen, majesteit?

(Thapa geniet van op afstand van deze situatie.
De Koning kijkt met belangstelling naar Bir, antwoordt niet.)

Gyenu Je tijd is om, man! Ik zal dit moment niet vlug vergeten. (lacht)

Tara (komt plots naar voor, groet de koning die haar herkent) Sta me toe, majesteit...

Gyenu Dat is niet gebruikelijk.

Tara Neem me niet kwalijk, majesteit. Ik heb hem de spotnaam de koning van Kathmandu gegeven. Ik bied U mijn verontschuldigen aan. Hij is hier in opdracht van ons dorp.

Koning Jou kan ik dat niet kwalijk nemen, Tara. Jij was een lieve Kumari. Ik wist niet dat je zin had voor humor. Zij heeft je vel gered, koning! Spreek!

Gyenu Ik zag je al zonder vel, koning van Kathmandu! Zonder vel!

Tara Dank u, majesteit!

Koning Spreek!

Bir Ons dorpje is nog relatief jong, majesteit. En juist daarom hebben wij nog veel te leren. Wij zoeken nog naar de beste oplossingen voor heel wat problemen. Zoals riolering, verlichting...

Gyenu Ook in Kathmandu hebben wij nog geen riolering. Alles heeft zijn tijd nodig. Je kunt niet alles op een dag bereiken. Maar als koning...

Koning Spreek!

Bir Wij hebben vernomen dat er een Wildlife Resort zal komen, op de plaats waar nu ons dorpje staat...

Koning Is dat zo, Gyenu?

Gyenu Daar wordt over gepraat, majesteit.

Koning Is dat zo, Gyenu?

Gyenu Ja, majesteit...

Bir En net nu we zo ● n grootse plannen hebben, dachten wij...

Koning Goed. Wij zullen er ook over nadenken.

Bir Als U zo goed zoudt willen zijn, majesteit...

Koning Wij zullen er over nadenken. Het besluit wordt je meegedeeld. Jammer dat ik je niet kan ontvangen als een echte koning.

Gyenu De geloofsbrieven, zie je... Je bent maar folklore, net genoeg om eens mee te lachen.

Koning Genoeg, Gyenu! Ik koester een zekere sympathie voor die koning van Kathmandu. We zullen er eens diep over nadenken!

Gyenu De volgende!

(Allen lachen Bir uit, bespotten hem. Alleen Tara stelt zich meer op de achtergrond op en doet niet mee met de bespotting.)

SCENE 15.

De open plek.

(Tara zit bij een vuurtje voor de hut van Bir, die traag danst, dan zijn dans versnelt en moe op een bankje neervalt.)

Bir Eigenlijk moet ik je nog bedanken, Tara.

Tara Mij?

Bir Ja, jou.

Tara Waarvoor?

Bir Ik wist het veel te laat.

Tara Wat?

Bir Het was opgezet spel. Men heeft mij misbruikt. Men wilde mij alleen belachelijk maken. Was jij er niet geweest...

Tara Bedoel je dat?

Bir Had jij mij niet verdedigd, dan stond ik er helemaal alleen voor. Om iets te verdedigen, waarin ik geloof en waarin iedereen uit dit dorp zou moeten geloven. Ik streefde geen eigen belang na. Ik wilde alleen maar...

Tara Ik bewonder je inzet, maar er ontbreekt iets. Iets dat niet kan indien de overheid je niet steunt. Geloofwaardigheid komt hier van het gezag. Met de beste bedoelingen bouw je geen hut, maak je geen verharde weg, wordt de hygiëne niet verbeterd. Men moet niet zeggen dat men achter je voorstel staat, men moet zelf iets doen. Het is hier bij praten gebleven.

Bir Maar ik bedoelde het goed. Waarom gelooft men mij dan niet?

David (op) Men geloofde je wel, Bir. En men gelooft je nog. Voor mij was het een prettige ervaring. Ik heb mooie foto ● s gemaakt. Mag ik een fotootje maken van jou en Tara? Jullie lijken mij een mooi stel. Ex-Kumari en de vermeende koning van Kathmandu. Een beetje korter bij elkaar, alstublieft!

Ram (op samen met de anderen, zonder het dorps hoofd) Fotootjes? Wacht even.

(Mani hangt Bir een mantel om en speelt koning van Kathmandu)

Rudra Zo, een echte koning.

Ram Mis. Er ontbreekt nog een echte kroon.
(Mani plaatst de kroon die Bir voor Tara gebruikte op diens hoofd. Hij laat begaan.)

Rudra Goed zo! Geen opmerkingen meer. Een echte koning. Waar is nu die radio?

(Men maakt buigingen en spot met Bir.)

Thapa (op, kijkt naar het schouwspel.) Wat heeft dit te betekenen?

Ram Wij eren de koning van Kathmandu.

Thapa (werpt de kroon weg en neemt de mantel weg) Ik had wat meer dankbaarheid verwacht. Hij heeft onze belangen bij de koning verdedigd. Hij is een van de onzen. Hij behoort tot ons dorp. Jullie zijn ondankbaar. Het is een schande.

Ram Het was maar een spel.

Rudra Heel eventjes lachen maar.

Thapa Dat leer jij nooit, Rudra. Jij leert nooit lachen.

Rudra Ik probeer. En lukte bijna.

Thapa Dan zul je dat op een andere dag moeten leren.

Ram Het was toch maar een spel.

Thapa Dat bepaal ik. En dit is geen spel! Weg!

(Eén voor één verlaat men de plaats richting dorp. Thapa blijft alleen over met Bir, die nog haast onbeweeglijk op zijn bankje zit.)

Thapa Neem het hun niet kwalijk. Ze wilden maar eens lachen. Niet kwaad bedoeld. Het is koud geworden. Zo een vuurtje is best te verdragen. (gaat bij Bir zitten) De koning genoot van jouw optreden.

Bir En nu kom jij met mij lachen? Dankbaar volkje!

Thapa De koning had een grote bewondering voor je, Bir. Hij houdt van mannen die weten wat ze willen. Jammer dat je geen succes had. Het Wildlife Resort komt er. Heb ik gehoord.

Bir Dus alles voor niets?

Thapa Ja.

Bir En jij wist dat?

Thapa Ja.
Bir Waarom moest ik dan naar Kathmandu?

Thapa Wat protest kan geen kwaad. De overheid weet nu dat er lokaal ook leiders nodig zijn om de plannen te ondersteunen. Dat is goed voor het dorp.

Bir Voor jou persoonlijk, bedoel je.

Thapa Ik krijg natuurlijk wel een baantje. Maar dat is minder dan dorps hoofd.

Bir En het park komt er?

Thapa Zeker.

Bir En de mensen pikken dat? Er komt geen protest?

Thapa Misschien wel een beetje, een heel klein beetje. Maar daarvoor reken ik op jou.

Bir Vergeet het!

Thapa Je ziet nu toch wat haalbaar is. Eén man kan de wereld niet veranderen. Het was een goede poging. Bedankt. Ik zal je nooit vergeten. Maar nu moet jij je werk afmaken. Dat wil zeggen de plannen van de regering verdedigen.

Bir Wie denk je dat ik ben?

Thapa Gebruik je verstand, Bir. Je hebt met de koning mogen praten, iets wat weinigen kunnen zeggen. Je rol is nog niet uitgespeeld.

Bir En als ik weiger? Als ik je smerige plannetjes bespreek met de oudsten van het dorp? Als ik hun vertel dat ze misbruikt zijn, net als ik?

Thapa Vergeet niet dat je een vreemdeling bent. We hebben je aanvaard omdat je vol bruisende ideeën zat. Je bent een man die probeert waar te maken waarvan anderen dromen. Maar je bent en blijft een vreemdeling.

Bir Toch ben ik niet akkoord.

Thapa Dat mag. Ik sta dan echter niet meer in voor jouw veiligheid.

Bir Daar gaan we weer!

Thapa Ik kan alleen maar verdedigen die in mij geloven. Het zou onverstandig zijn. (wil weggaan en komt terug) De nacht kan donker zijn en dichtbij de rivier hoor je alleen het geruis van het water tegen de rotsen. Ik krijg het koud. Namaste. (af)

(Bir kijkt Thapa na, danst bij het vuur.
David op, blijft staan, kijkt naar Bir.)

SCENE 16

De open plek.

(Op het pleintje wordt de feesttafel gedekt. Een troon opgetuigd. Iedereen is druk bezig.)

Rudra Waar is Praja?

Mani Weet ik niet. Niet in haar hut.

(Onder applaus wordt de regeringsambtenaar opdragen en op de troon gezet. Hij is vergezeld door enkele soldaten. Iedereen aan tafel.)

Thapa Waar is sir Humphry? Als je hem nodig hebt, is hij nergens te bespeuren.

Rudra Waar is Praja?

Tara Weet ik niet. Ze had weer één van haar... Ik weet het niet!

Gyenu (heft het glas) Op het dorp en zijn bewoners! En op de koning!

Allen Op de koning! (eerste heildronk)

Thapa En wat is nu het besluit van de koning, meneer Gyenu?

Gyenu Geduld! Geduld!

Thapa Roep sir Humphry!

Ram Wij willen het weten, meneer Gyenu.

Mani Weg met dat geduld!

Rudra Vertel het ons!

Gyenu Goed. Maar de koning duldt geen tegenspraak. Zijne Majesteit heeft uitsluitend het welzijn van zijn onderdanen op het oog. In zijn welwillende goedheid...

Rudra Vertel het, jongen, want mijn geduld is ten einde en deze drank smaakt me niet.

(De soldaten doen een pas voorwaarts en de anderen manen Rudra aan tot kalmte.)

Gyenu (neemt een map uit zijn tas, ontvouwt plechtig een document) "Na wijs beraad en overwegende..." Ik zal de inleiding maar overslaan en... ook de argumentatie. Ik lees u dus het besluit. Of liever ik vat samen. De koning heeft zijn goedkeuring

gehecht aan het voorontwerp waarbij een Wildlife Park wordt opgericht binnen de territoriale afbakening zoals die in deze streek is vastgelegd met inbegrip van dit dorp. Het dorp blijft bewaard in zijn huidige structuur en aan zijn inwoners zal een taak worden voorgesteld in overeenstemming met hun huidige functie. Met dien verstande echter dat de hoofdfunctie van supervisor wordt toegewezen aan de heer Ram, tot op heden assistent van het dorpshef. En dit wegens zijn verdienstelijk werk achter de schermen. Proficiat.

Ram Dank u, meneer Gyenu.

Rudra Is dit nu een ramp of een zegen?

Mani Krijgt Ram dan een jeep?

Rudra Laat me met rust!

Bir Ik dacht dat je dom was, Ram, maar ik wist niet dat je ook een slang was. En daarom weet ik niet of ik je nu moet feliciteren.

Ram Dat komt wel, Bir. Trouwens, waar is sir David Humphry? Hij mist een belangrijk moment.

Thapa Die beslissing is niet conform de afspraken, meneer Gyenu! U had mij beloofd...

Gyenu De koning, meneer Thapa, alleen de koning neemt besluiten.

Mani Kan jij wel met een jeep rijden?

Ram Je kan alles leren, Mani, alles.

Mani Mag ik meerijden?

Ram Misschien. Maar ik denk ook aan een ander.

Mani Waar is Praja, Rudra?

Rudra Dat heb ik je al gevraagd!

Ram Moeten wij sir Humphry niet meer zoeken, Thapa?

Gyenu Maa, beste vrienden! Door de zeer gewaardeerde tussenkomst van een zekere Bir, de koning van Kathmandu, wil onze koning - uitsluitend wegens de belangen van het dorp - dat het door mij zo juist geciteerde besluit voorlopig wordt opgeschort en dat ik naar een alternatief uitkijk, iets meer naar het noorden...

Ram Dat heeft geen enkele zin!

Thapa Bravo, Bir!

Gyenu Juich niet te vroeg!
Tara Knap werk, Bir!

Mani Leve Bir! Leve Bir! (ze kust hem overvloedig)

Gyenu Ik zei: uitsluitend wegens de belangen van het dorp! Niet wegens de verdienste van deze man!

Thapa Zouden we toch niet op zoek gaan naar sir Humphry, Ram? (heft het glas) Op Bir, de redder van ons dorp! (tweede heildronk, lachen, dansen en drinken)
Tara, ik schenk je de witte sjaal als koningin van dit feest. Dans, Tara, dans!

Tara Dat kan niet, meneer Thapa!

Thapa Dans!

Allen Tara! Tara!

Tara Ik mag niet dansen, meneer Thapa...

Mani Geef mij die sjaal!

Gyenu Nee! Dans, Tara!

Tara Ik mag niet...

Gyenu De koning geeft je zijn toestemming. Dans!

(Tara danst met het witte sjaaltje, eerst schuchter, vervolgens uitzonderlijk mooi. De anderen moedigen haar aan met handengeklap.)

Thapa Tara, als koningin van dit feest mag jij een koning kiezen. Sla de sjaal om zijn hals en dans met hem.

(Tara danst van de ene man naar de andere tot ze blijft stilstaan bij Bir. Ze aarzelt.)

Gyenu Stop!

Mani Hij is jaloers! Kom hier, dat ik je vang. (Ze danst naar de ambtenaar en slaat haar felgekleurde sjaal om zijn hals.)

Rudra Mani! Gedraag je!

(De soldaten rukken Mani bij Gyenu weg.)

Mani Niks te gedragen! Laat me los! Blijf met jullie poten van mijn lijf!

Gyenu Voer ze weg!

Rudra Nee!

Ram Waarom niet? Zij heeft in meneer Gyenu de koning beledigd.

Rudra Omdat ze... (lange stilte)

Mani Rudra?

Gyenu (gebaart dat de soldaten Mani mogen loslaten) We hebben nog andere katten te geselen.

(Mani omarmt niet begrijpend Rudra die op de grond is neergezakt.)

Thapa Waarom hebt u de ceremonie onderbroken, meneer Gyenu?

Gyenu Omdat ik nog een koninklijk bevel heb. (diept een tweede document op uit zijn tas) Het betreft Bir. (op zijn teken grijpen de soldaten Bir vast) Hij wordt beschuldigd van moord op Ang Sona, de zus van Tara Sona.

Bir Dat is een leugen.

Gyenu Wij hadden de zoektocht naar de dader reeds opgegeven. Maar gelukkig heeft iemand hier in het dorp zijn verantwoordelijkheid opgenomen.

Rudra Ik niet, Bir, ik niet!

Gyenu Ik had alleen gehoopt dat jullie zelf dit zaakje zouden opknappen. Daarom heb ik ook gewacht met deze mededeling. Maar ik zie dat niet iedereen even dapper is. Hij wordt zelfs nog toegejuicht.

Bir Ik heb Ang niet gedood! Integendeel, ik...

Gyenu Zwijg! Want er is nog meer. De man die jullie 'koning' noemen, verkoopt neushoorns aan smokkelaars. Om de veertien dagen komen ze 's nachts met hun vrachtwagen tot bij de rivier en op zijn teken komen ze de kostbare waar halen.

Bir Gelogen!

Gyenu Er zijn getuigen!

Rudra Ik niet, Bir, ik niet!

Thapa Met welk teken werden wij verraden?

Gyenu Dit! (hij blaast op een kleine hoorn)

Rudra Ik niet, Bir, ik niet!

Mani Dat is jouw hoorn, Rudra!

Ram Hij heeft hem van Rudra gestolen.

Rudra Nee, ik heb... ik ben hem gewoon kwijtgespeeld... Op een nacht...

Thapa Welke nacht?

Rudra Ik was bij Bir geweest en... Nee, Bir, ik niet!

Thapa Wie dan wel?

Rudra Ik weet het niet...

(De reporter op met de levenloze Praja in zijn armen. Hij zit onder het slijk en het bloed, kijkt wezenloos en weent.)

ReporterHet kind is dood geboren... (legt Praja op de grond)

Rudra (schreeuwt) Praja! (neemt haar in zijn armen, wiegt haar) Mijn kind...

Mani Wat?

Rudra (steeds herhalend) Mijn kleine Praja... Mijn kleine, kleine Praja...

Mani Bir, wat bedoelt hij?

Bir Rudra is jullie vader.

Mani Nee, nee, dat kan niet... (ze rent heen en weer) Thapa? (hij knikt, ze voegt zich bij Rudra en de dode Praja)

ReporterZe wou naar de berg... Naar het begin van de rivier... Zuiver, zei ze, alles moet zuiver... Ik heb nog geprobeerd... Drie uur heb ik ze gedragen... Maar ze verloor te veel bloed... En het kind... ons kind... Het moet al een tijdje dood geweest zijn... Ik heb ze gewassen in de rivier... Ik wil naar huis... Laat me door! Ik wil hier weg! Ik heb alles verloren! Ik wil dit land niet meer zien!

(Tara leidt de reporter weg. Praja wordt op een draagberrie gelegd. Rudra steunt op Mani.)

Thapa Breng ze naar het plein voor de gezangen.

Gyenu Sluit die moordenaar op in de kleine hut.

Ram (tot Bir) Je had je vrienden beter moeten kiezen. Alleen de winnaar heeft de
macht. Niemand zal mij nog dom noemen.

(Bir wordt door de soldaten naar de hut gebracht.)

Tara Bir!

Bir Telkens de zon opgaat boven de Annapoerna, zullen we aan elkaar denken.

(Iedereen af. Bir wordt opgesloten in de kleine golfplaten hut, die met ketens wordt afgesloten.)

SCENE 17

De open plek.

(Stilte. Donker. Een dodenzang in de verte. Ram sluipt op samen met enkele trawanten die gewapend zijn met geweren. Hij draagt het witte sjaaltje van Tara om de hals.)

Ram (fluisterend bij de hut) Ik draag haar sjaal, Bir. Ik ben de koning van het feest. Collega... Wil ik de ketens losmaken? Je bevrijden uit dit stinkende tranendal? Of blaas ik op de hoorn voor de opstanding van de doden? Haar sjaal, Bir, het teken van haar liefde voor de macht. Ze is te koop, zoals elke vrouw, ze vlucht weg van verliezers. Maar ik stel een koninklijk gebaar; je krijgt haar, ik hang haar sjaal aan jouw paleis. Dag, Bir. De mens kent alleen het paradijs van zichzelf. Vaarwel. Ik doe je uitgeleide met de meest humane muziek.

(Ram hangt het sjaaltje over de golfplaten en voegt zich bij de trawanten. Op zijn teken vuren ze hun laders leeg op de kleine hut en rennen dan weg voor de opkomende zon. Rudra op met rugzak van Bir.)

Rudra Wat waren die schoten? Bir? (maakt met veel moeite de ketens los) Bir, verdomme, antwoord. Ik heb je d'r niet ingeluisd! Waarom zou ik? Ja, ik weet dat je boos bent. Ik had mijn mond moeten opendoen. Maar ik ben laf, Bir. Altijd al geweest. Ik had zelfs niet de moed om voor mijn eigen kinderen op te komen. Zeg dan toch iets! Verwijt me! Kaffer me uit! Ik verdien het. Ik weet zelfs dat jij de zus van Tara niet hebt vermoord. Het was Taiga, de man die met haar moest trouwen. Maar ze wees hem af. Ze hield alleen van jou. Dat maakte hem razend. Hij heeft het mij zelf verteld de nacht voor hij zich in haar tuin heeft opgehangen. Hij was gek van haat en rum-a-go-go. Bir, verdomme, zeg iets! Ik wil het getuigen! Ik vraag niet dat je me vergeeft.

(Rudra heeft de ketens losgekregen en opent de hut. Ze is leeg. Hij rukt de golfplaten uit hun verband en gaat verslagen zitten met Tara's sjaaltje in zijn hand. De anderen komen in paniek opgerend.)

Mani Wie heeft hier geschoten? (ze ontfermt zich over Rudra)

Gyenu Waar is Bir?

Rudra Hij is weg!

Gyenu Zoek hem!

Tara Hoe kom jij hieraan? Heb jij die uit mijn hut weggenomen?

Mani Waarom zou hij?

Gyenu Heb jij die ketens losgemaakt? Stommeling!

Mani Laat mijn vader met rust!

Rudra Ik begrijp er niks van. De hut was leeg!

(De zon is intussen opgekomen. Tara zet een trage dans in met haar sjaaltje.)

Rudra Ik begrijp er niks van. Niks begrijp ik ervan. Niks. Niks.

Gyenu (tot Tara) Een beetje respect.

Thapa Er ligt een dode in het dorp.

Tara Hij leeft, Thapa. Hij leeft! Kijk naar de zon! Leve de koning van Kathmandu! Hij leeft! Hij leeft!

DOEK